

کتاب دوم پادشاهان

مقدمه

کتاب دوم پادشاهان تاریخ سلطنت تقسیم شده اسرائیل به دو سلطنت شمالی و جنوبی را در بر دارد. این کتاب بیان تاریخ این دو سلطنت را از اواسط قرن نهم قبل از میلاد آغاز می‌کند و تا سقوط این دو سلطنت ادامه می‌دهد. سلطنت شمال با سقوط سامره در ۷۲۲ ق.م. و سلطنت جنوب با سقوط اورشلیم به دست نبوکدنیزر پادشاه بابل در سال ۵۸۶ ق.م. پایان یافتند. کتاب دوم پادشاهان با ذکر کارروایی‌های جدلیا که پادشاه دست‌نشانده بابل در یهودا بود و گزارشی در مورد رهائی یهوایکین پادشاه یهودا از زندان بابل به پایان می‌رسد. علت اساسی مصیبت‌های رنج آور بنی اسرائیل، بی‌وفایی پادشاهان و مردم اسرائیل به خدای حقیقی بود. تخریب اورشلیم و به تبعید فرستادن اکثر مردم یهودا، دوران بسیار مهم برگشت تاریخ اسرائیل بشمار می‌رود. الیشع نبی که جانشین ایلای نبی می‌شود، مقام برجسته در کتاب دوم پادشاهان دارد.

فهرست مندرجات:

- دو سلطنت جداگانه: فصل ۱ - ۱۷
- الف: ایلای نبی: فصل ۱
- ب: الیشع نبی: فصل ۲: ۱ - ۸: ۱۵
- ج: پادشاهان یهودا و اسرائیل: فصل ۸: ۱۶ - ۱۷: ۴
- د: سقوط اسرائیل: فصل ۱۷: ۵ - ۴۱
- سلطنت یهودا: فصل ۱۸ - ۲۵
- الف: از حزقیایا تا یوشا: فصل ۱۸ - ۲۱
- ب: حکمرانی یوشا: فصل ۲۲: ۱ - ۲۳: ۳۰
- ج: آخرین پادشاهان یهودا: فصل ۲۳: ۳۱ - ۲۴: ۲۰
- د: سقوط اورشلیم: فصل ۲۵

ایلیا اخزیا را سرزنش می‌کند

بعد از وفات اخاب، موآبیان در مقابل اسرائیل شورش کردند.

۲ اخزیا از کلکین بالاخانه قصر خود افتاده و زخمی شده بود. پس چند نفر را پیش بعل زَبوب، خدای عَقْرُون (شهری در فلیستیا) فرستاد و گفت بروید و از او بپرسید که آیا من از این مرض شفا می‌یابم یا نه. ۳ اما فرشته خداوند به ایلیای تِشبی گفت: «برخیز و به ملاقات قاصدان پادشاه سامره برو و به آن‌ها بگو که چرا پیش بعل زَبوب می‌روند و از او مشوره می‌خواهند. آیا فکر می‌کنند که در اسرائیل خدائی وجود ندارد؟ ۴ پس به آن‌ها بگو که برگردند و به پادشاه بگویند که خداوند می‌فرماید: او از بستر مریضی بر نمی‌خیزد و حتماً می‌میرد.» ایلیا رفت و به آن‌ها خبر داد.

۵ قاصدان پیش شاه برگشتند و شاه از آن‌ها پرسید: «چرا برگشتید؟» ۶ آن‌ها جواب دادند: «در بین راه با مردی برخوردیم و او به ما گفت: برگردید و به پادشاه خود که شما را فرستاده است بگوئید که خداوند می‌فرماید: آیا در اسرائیل خدائی نیست که تو از بعل زَبوب، خدای عَقْرُون مشوره می‌خواهی؟ بنابراین از بستر مریضی بر نمی‌خیزی و حتماً می‌میری.» ۷ پادشاه پرسید: «او چگونه شخصی بود؟» ۸ آن‌ها جواب دادند: «او مردی بود با بدن پُرموی و یک کمر بند چرمی بکمر داشت.» پادشاه گفت: «او ایلیای تِشبی است.»

۹ آنگاه پادشاه یکی از افسران نظامی خود را با پنجاه نفر از سپاهیان پیش ایلیا فرستاد. او براه افتاد و ایلیا را دید که بر تپه‌ای نشسته است و به او گفت: «ای مرد خدا، پادشاه امر کرده است که پیش او بروی.» ۱۰ ایلیا در جواب آن افسر گفت: «اگر من مرد خدا هستم، پس آتشی از آسمان فرود آید و ترا با پنجاه نفر همراهانت نابود کند.» ناگهان آتشی از آسمان پائین افتاد و آن افسر را با پنجاه نفر سپاهیان هلاک کرد.

۱۱ پادشاه باز یکی از افسران خود را با پنجاه نفر پیش ایلیا فرستاد. او رفت به ایلیا گفت: «ای مرد خدا، پادشاه امر کرده است که فوراً پیش او بروی.» ۱۲ ایلیا گفت: «اگر من مرد خدا هستم، پس آتشی از آسمان فرود آید و ترا با پنجاه نفر سپاهیان از بین ببرد.» دفعتاً آتشی از جانب خداوند پائین آمد و او را با پنجاه نفر همراهانش نابود کرد.

۱۳ پادشاه بار سوم یک افسر را با پنجاه نفر پیش ایلیا فرستاد. افسر رفت و در برابر ایلیا زانو زد و با زاری گفت: «ای مرد خدا، از تو تمنا می‌کنم که به من و همراهانم رحم کنی.» ۱۴ آن دو افسری که با سپاهیان خود پیشتر از من بحضور تو آمدند با آتش آسمانی هلاک شدند، اما بر ما رحم داشته باش.» ۱۵ آنگاه فرشته خداوند آمد و به ایلیا گفت: «همراه او برو و نترس.» پس ایلیا برخاست و با او پیش پادشاه رفت ۱۶ و به او گفت: «خداوند می‌فرماید که تو قاصدان را پیش بعل زَبوب، خدای عَقْرُون فرستادی

رفتند. ^۵ گروه انبیائی که در اریحا بودند، پیش الیشع آمدند و به او گفتند: «آیا می دانی که خداوند استادت را از پیش تو می برد؟» او جواب داد: «بلی، می دانم. خاموش باشید.»

^۶ باز ایلیا به الیشع گفت: «تو همینجا باش، زیرا خداوند به من امر کرده است که به اردن سفر کنم.» اما او جواب داد: «بزندگی خداوند و بسر تو قسم است که ترا ترک نمی کنم.» بنابراین هر دو ی شان رهسپار دریای اردن شدند. ^۷ پنجاه نفر از گروه انبیاء از اریحا هم بدنبال شان رفتند. ایلیا و الیشع در کنار دریا توقف کردند. آن پنجاه نفر هم کمی دورتر روبروی شان ایستادند. ^۸ آنگاه ایلیا ردای خود را گرفت و آنرا پیچاند و آب را زد. آب دو شق شد و هر دو از بستر خشک دریا گذشتند.

^۹ وقتی به آن طرف دریا رسیدند، ایلیا به الیشع گفت: «پیش از آنکه از تو جدا شوم چه می خواهی که برایت بدهم؟» الیشع جواب داد: «می خواهم نسبت به انبیای دیگر دو چند قدرت روح داشته باشم.» ^{۱۰} ایلیا گفت: «بجا آوردن خواهشت کار سختی است، اما با آنهاً اگر بچشمتم دیدی که من به آسمان می روم آن وقت چیزی را که خواستی به دست خواهی آورد، در غیر آن خواهشت برآورده نخواهد شد.»

^{۱۱} آن ها صحبت کنان براه خود می رفتند که دفعتهً عرادهً آتشی با اسپهای آتشین بین آن ها ظاهر گردیدند و ایلیا در گردبادی به آسمان برده شد. ^{۱۲} چون الیشع آن صحنه را مشاهده کرد، فریاد زد و به

و فکر کردی که خدائی در اسرائیل وجود ندارد، بنابراین از بستر مریضی ات زنده بر نمی خیزی و حتماً می میری.»

^{۱۷} به این ترتیب، قراریکه خداوند به ایلیا فرموده بود، اخزیا مُرد، و برادرش یهُورام پادشاه اسرائیل شد، زیرا اخزیا پسری نداشت. شروع سلطنت او در سال دوم سلطنت یهُورام، پسر یهوشافاط، پادشاه یهودا بود. ^{۱۸} بقیه وقایع دوران سلطنت اخزیا و کارروائی های او در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ثبت اند.

صُعودِ ایلیا به آسمان

۲ وقت آن بود که خداوند ایلیا را با گردبادی به آسمان ببرد، هنگامی که ایلیا همراه الیشع از جلجال خارج می شد، ^۲ ایلیا به الیشع گفت: «تو اینجا باش، زیرا خداوند به من امر فرموده است که به بیت ئیل بروم.» اما الیشع گفت: «به حیات خداوند و به زندگی تو قسم است که از تو جدا نمی شوم.» پس هر دو رهسپار بیت ئیل شدند.

^۳ گروهی انبیائی که در بیت ئیل زندگی می کردند پیش الیشع آمده گفتند: «آیا خبر داری که خداوند امروز استادت را از تو جدا می کند؟» او جواب داد: «بلی، می دانم، اما نباید حرفی در اینباره بزنیم.»

^۴ ایلیا به الیشع گفت: «تو همینجا بمان، زیرا خداوند به من فرموده است که به اریحا بروم.» الیشع گفت: «بحیات خداوند و به زندگی تو قسم است که ترا ترک نمی کنم.» پس آن ها به اریحا

کردن زن‌ها می‌گردد.»^{۲۰} الیشع به آن‌ها گفت: «کمی نمک در یک کاسهٔ نو انداخته برای من بیاورید.» آن‌ها کاسه را با نمک برایش آوردند.^{۲۱} آنگاه الیشع به چشمهٔ آب رفت و نمک را در آب ریخت و گفت که خداوند می‌فرماید: «من این آب را گوارا ساختم. از این بعد باعث مرگ و نقصان کردن زن‌ها نخواهد شد.»^{۲۲} بنابراین، همانطوریکه الیشع گفت آب آن سرزمین از همان روز بعد آشامیدنی و گوارا گردید.

^{۲۳} الیشع از آنجا به بیت‌ئیل رفت؛ در حالیکه در راه خود روان بود یک تعداد پسر جوان از شهر بیرون آمده او را مسخره کردند و گفتند: «ای مرد کله طاس، از این شهر خارج شو!»^{۲۴} الیشع به عقب برگشته به آن‌ها خیره شد و همه را بنام خداوند لعنت کرد. آنگاه دو خرس ماده از جنگل بیرون آمده و چهل و دو نفر آن‌ها را دریدند.^{۲۵} سپس از آنجا به کوه کرمل رفت و بعد به سامره برگشت.

سلطنت یهورام بر اسرائیل

۴ در سال هجدهم سلطنت یهوشافاط، پادشاه یهودا، یهورام، پسر اخاب بعنوان پادشاه اسرائیل در سامره بر تخت سلطنت نشست و مدت دوازده سال پادشاهی کرد.^۲ او یک شخص بدکار بود که در برابر خداوند گناه ورزید، ولی نه بدتر از پدر و مادر خود، زیرا بت بعل را که پدرش ساخته بود شکست.^۳ ولی همان راه گناه را که یوبعام، پسر نباط، پیش از او رفته بود تعقیب نمود و آنرا

ایلیا گفت: «ای پدرم! ای پدرم! ای پشتیان و حامی اسرائیل!» وقتی آن‌ها از نظرش ناپدید شدند، از غصه یخن خود را پاره کرد.

^{۱۳} بعد ردای ایلیا را برداشت و به کنار دریا برگشت و در آنجا ایستاد^{۱۴} و آب را با ردای ایلیا زد و گفت: «کجاست خداوند، خدای ایلیا؟» بمجردیکه آب را زد، آب دریا دو شق شد و الیشع از بستر خشک دریا گذشت.^{۱۵} چون گروه انبیائی که در اریحا بودند از دور او را دیدند، گفتند: «روح ایلیا بر او قرار گرفته است.» بعد آن‌ها به ملاقات او رفتند و سر تعظیم در برابر او خم کردند^{۱۶} و به او گفتند: «ما پنجاه نفر، همه مردان نیرومند در خدمت حاضر و آماده هستیم. لطفاً اجازه بده که بجستجوی استادت برویم. شاید روح خداوند او را برداشته بر کدام کوه یا در دره‌ای انداخته باشد.» او جواب داد: «نی، زحمت نکشید.»^{۱۷} اما چون آن‌ها بسیار اصرار کردند او مجبور شد و به آن‌ها اجازه داد که بروند. پس آن‌ها رفتند و برای سه روز همه جا را جستجو کردند، اما او را نیافتند.^{۱۸} وقتی پیش الیشع که در اریحا منتظرشان بود برگشتند، الیشع به آن‌ها گفت: «بشما نگفتم که نروید؟»

معجزه الیشع

^{۱۹} یک روز چند نفر از مردم اریحا پیش الیشع آمدند و گفتند: «قراری که می‌بینی این شهر دارای موقعیت خوبی است، اما آب آن ناگوار است و باعث نقصان

۱۳ الیشع به پادشاه اسرائیل گفت: «من با شما کاری ندارم. بروید پیش انبیای پدر و مادر تان.» اما پادشاه اسرائیل جواب داد: «نی، زیرا خداوند ما سه پادشاه را به اینجا آورد تا به دست موآبیان تسلیم کند.»^{۱۴} الیشع گفت: «بنام خدای زنده که بندگی او را می‌کنم قسم است که اگر بخاطر احترام یهوشافاط نمی بود حتی برویت نگاه هم نمی‌کردم.^{۱۵} حالا بروید یک نوازنده را برای من بیاورید.» بعد وقتی نوازنده بناواختن شروع کرد، خداوند به الیشع قدرت بخشید^{۱۶} و بزبان آمد و گفت: «خداوند می‌فرماید که این وادی خشک را پُر از حوض‌های آب می‌کند،^{۱۷} و شما بدون اینکه باد و باران را ببینید این وادی از آب لبریز می‌شود تا شما و همچنان حیوانات تان از آن استفاده کنید.»^{۱۸} بعد اضافه کرد: «البته این چیزیکه گفتم جزئی‌ترین کاری است که خداوند برای شما می‌کند، زیرا او شما را بر موآبیان هم پیروز می‌سازد.^{۱۹} شما تمام شهرهای زیبا و مستحکم آن‌ها را فتح و درختان میوه دار شان را قطع می‌کنید. چشمه‌های آب آن‌ها را می‌بندید و مزارع خوب شان را با سنگ از بین می‌برید.»^{۲۰} روز دیگر، هنگام ادای قربانی صبحانه، دفعتاً آب از جانب ادوم جاری گردید و تمام آن سرزمین پُر از آب شد.^{۲۱} وقتی موآبیان خبر شدند که پادشاهان بجنگ شان آمده‌اند، همه آنهائی که سلاح را برده می‌توانستند جلب شدند و در امتداد سرحد موضع گرفتند.^{۲۲} فردای آن، هنگام صبح وقتی برخاستند، آفتاب

ترک نکرد و باعث شد که مردم اسرائیل مرتکب گناه شوند.^۴ مِیشع، پادشاه موآب که دارای رمه و گله بسیار بود سالانه یکصد هزار بره و پشم یکصد هزار قوچ را به پادشاه اسرائیل می‌داد.^۵ اما بعد از آنکه اخب درگذشت پادشاه موآب برضد پادشاه اسرائیل شورش کرد.^۶ بنابراین یههورام سپاه اسرائیل را مجهز ساخت و از سامره به عزم جنگ رفت.^۷ در عین حال پیامی به این مضمون به یهوشافاط، پادشاه یهودا فرستاد: «پادشاه موآب برضد من شورش کرده است. آیا می‌خواهی همراه من بجنگ موآبیان بروی؟» او جواب داد: «بلی، می‌روم؛ من در خدمت تو هستم. همچنین مردم و اسپه‌های من برای هر امری حاضر اند.»^۸ بعد پرسید: «از کدام راه برای جنگ برویم؟» او جواب داد: «از راه بیابان ادوم.»^۹ پس پادشاهان اسرائیل، ادوم و یهودا براه افتادند و بعد از هفت روز ذخیره آب شان تمام شد و لشکر و حیوانات شان آب برای خوردن نداشتند.^{۱۰} آنگاه پادشاه اسرائیل پرسید: «حالا چه چاره کنیم؟ خداوند ما سه پادشاه را به اینجا آورد که به دست موآبیان تسلیم کند.»^{۱۱} یهوشافاط گفت: «آیا در اینجا کدام نبی پیدا می‌شود که از طرف ما بحضور خداوند شفاعت کند؟» یکی از مأمورین پادشاه اسرائیل جواب داد: «الیشع، پسر شافاط که شاگرد ایلیا بود اینجا است.»^{۱۲} یهوشافاط گفت: «او یک نبی واقعی است.» پس هر سه پادشاه پیش الیشع رفتند.

طوری که می دانید که شوهرم یک شخص خداپرست بود. حالا یکفبری که شوهرم از او یک مبلغ پول قرض گرفته بود آمده است تا دو فرزندم را بعوض قرض شوهرم به غلامی ببرد. ^۲ الیشع پرسید: «من برایت چه کنم؟ و بگو که در خانه ات چه داری؟» زن جواب داد: «هیچ، فقط یک کمی روغن در یک ظرف دارم و بس.» ^۳ الیشع گفت: «برو پیش همسایگان و از آن ها هر قدر ظرف خالی که دارند به امانت بگیر. ^۴ بعد تو و فرزندانت بداخل خانه بروید و دروازه را ببندید. آنگاه ظرفها را از روغن پُر کنید و ظرفی را که پُر شد به یکسو بگذارید.»

^۵ پس آن زن با دو فرزند خود به خانه رفتند و دروازه را بستند. ظرفهای خالی را آوردند و آنگاه یک ظرف کوچک روغن زیتون را گرفت و از روغن آن ظرفهای خالی را پُر کرد. ^۶ وقتی همه ظرفها پُر شدند، زن گفت: «ظرف دیگری بیاورید.» یکی از فرزندانش گفت: «آن آخرین ظرفی بود که پُر کردی.» آنوقت روغن از جریان باز ماند. ^۷ بعد از آن پیش الیشع رفت و به او خبر داد. الیشع گفت: «حالا برو، روغن را بفروش و قرض را ادا کن و باقیمانده آن را برای مصرف خود و فرزندانت نگهدار.»

الیسع پسر زن شونمی را زنده می کند

^۸ روزی الیشع به شونیم رفت. یکی از زنان ثروتمند آنجا از او دعوت کرد که با او غذا بخورد. بعد از آن، هر وقتیکه الیشع از آن شهر می گذشت، در خانه آن

بر سطح آب می درخشید و آب برنگ خون معلوم می شد. ^۹ آن ها گفتند: «ببینید، همه جا را خون گرفته است. مثلیکه آن سه لشکر بین خود جنگ کرده و یکدیگر خود را کشته اند. بیائید که برویم و اردوگاه شان را تاراج کنیم.»

^{۱۰} اما وقتی به اردوگاه آن ها رسیدند، سپاه اسرائیل بر آن ها حمله کرد و آن ها را وادار به عقب نشینی نمودند. سپاه اسرائیل به تعقیب شان رفت و آن ها را کشت ^{۱۱} و شهرهای شان را ویران کرد. وقتی سربازان اسرائیل از مزارع حاصلخیز شان می گذشتند هر یک از آن ها یک سنگ انداخت تا اینکه همه زمینهای شان از سنگ پوشیده شدند. مردم اسرائیل همچنان چشمه های شان را بستند و درختان میوه دار آن ها را قطع کردند. در آخر تنها پایتخت شان، قیرحارس باقی ماند، اما بعداً آنرا محاصره کردند و با منجنیق ها به آن حمله نمودند.

^{۱۲} وقتی پادشاه مواب دید که جنگ را می بازد، بنابراین هفتصد نفر شمشیرزن را با خود گرفت و می خواست که صف دشمن را شکافته پیش پادشاه ادوم فرار کند، اما موفق نشد. ^{۱۳} آنوقت پسر اولباری خود را بُرد و بر سر دیوار قربانی کرد. چون عساکر اسرائیلی آن را دیدند با نفرت دست از حمله کشیده به کشور خود برگشتند.

الیسع به بیوه زنی بینوا کمک می کند

۴ یک روز بیوه یکی از انبیاء پیش الیشع آمد و گفت: «شوهر این خدمتگارت فوت کرده است.

زن توقف می کرد و با او غذا می خورد. آن زن به شوهر خود گفت: «من یقین دارم که این مردی که گاهگاهی به اینجا می آید یک شخص روحانی و مقدس است. پس ما باید یک اطاق کوچک برای او بر سر بام بسازیم، و یک بستر و چوکی و چراغ هم برایش تهیه کنیم تا هر وقتیکه اینجا می آید برای رهایش از آن استفاده کند.»

«باری وقتی الیشع به آنجا آمد به آن اطاق برای استراحت رفت»^{۱۲} و به خادم خود، جیحزی گفت: «برو به آن خانم شونمی بگو که به اینجا بیاید.» وقتی او آمد روبرویش ایستاد.^{۱۳} الیشع به جیحزی گفت: «از او بپرس که من برایش چه کنم تا تلافی زحماتی که برای من کشیده و احتیاجات مرا فراهم کرده است بشود. شاید بخواهد که پیش پادشاه یا قوماندان سپاه بروم و از او شفاعت کنم.» زن جواب داد: «من در اینجا با قوم خود همه چیز دارم.»^{۱۴} او پرسید: «پس چه می توانم برایش بکنم؟» جیحزی جواب داد: «او پسری ندارد و شوهرش هم مردی سالخورده است.»^{۱۵} الیشع گفت: «او را بگو که بیاید.» وقتی او آمد، پیش دروازه ایستاد.^{۱۶} الیشع به او گفت: «سال آینده در همین وقت پسری را در آغوش خواهی داشت.» زن جواب داد: «نی، آقای من، ای مرد خدا، لطفاً مرا فریب ندهید.»

اما همانطوریکه الیشع گفته بود، آن زن حامله شد و در وقت معین پسری بدنیا آورد.

آن طفل بزرگ شد و یک روز بدیدن پدر خود که در مزرعه همراه دروگران بود، رفت.^{۱۹} در آنجا پیش پدر خود از سر دردی شکایت کرد. پدرش به خادم خود گفت: «او را پیش مادرش ببر.»^{۲۰} خادم او را برد و بر زانوان مادرش قرار داد. طفل تا ظهر بر زانوان مادر خود بود و بعد مُرد.^{۲۱} مادرش طفل را بالا برد و در بستر الیشع خواباند. دروازه را بست و پائین رفت.^{۲۲} بعد شوهر خود را صدا کرده گفت: «یکی از خادمان را با یک خر برایم بفرست تا فوراً پیش آن مرد خدا بروم و بزودی بر می گردم.»^{۲۳} شوهرش پرسید: «چرا امروز می خواهی بروی؟ نه مهتاب نوحده و نه روز شنبه است.» زنش گفت: «فرقی نمی کند. مجبورم که بروم.»^{۲۴} پس خر را پالان کرد و به خادم گفت: «خر را تیز بران و تا من نگویم در جایی توقف نکن.»^{۲۵} پس آن زن از آنجا حرکت کرد و به کوه گرمل، جائیکه الیشع در آن وقت بود و باش داشت، رفت.

الیشع او را از دور دید و به خادم خود، جیحزی گفت: «برو از آن زن که از شونمی می آید بپرس که خیریت است؟ خودش و شوهر و پسرش چه حال دارند؟» زن جواب داد: «بلی، خیر و خیریت است.»^{۲۷} اما وقتی بسرکوه پیش الیشع رسید، زیر پاهایش افتید. جیحزی آمد تا او را از پاهایش دور کند، الیشع گفت: «او را بحالش بگذار، زیرا مشکل بزرگی دارد و خداوند از من پنهان کرد و به من خبر نداد.»^{۲۸} آنگاه زن گفت: «آیا من از شما فرزندی طلب کردم؟»

الیسع دو معجزه دیگر نشان می دهد

^{۳۸} وقتی الیسع به جلجال برگشت، در آنجا قحطی آمده بود. یک روز هنگامی که انبیاء جوان را تعلیم می داد، به خادم خود گفت: «آن دیگ بزرگ را بر آتش بگذار و برای این جوانان آش بپز.»^{۳۹} یکی از آن ها برای سبزی چیدن به مزرعه رفت. در آنجا یک بوته وحشی را یافت و دامن خود را از کدوی صحرایی پُر کرد. بعد آمد و آن ها را تکه تکه برید و بدون آنکه بداند آن ها چه بودند در بین دیگ آش انداخت.^{۴۰} سپس آش را از دیگ کشیدند و آوردند که بخورند. اما به مجردیکه آنرا چشیدند فریاد زدند: «ای مرد خدا، در بین دیگ زهر است!» پس آنرا خورده نتوانستند.^{۴۱} الیسع گفت: «بروید کمی آرد برایم بیاورید.» او آرد را در دیگ انداخت و گفت: «حالا بخورید.» وقتی خوردند دیدند که برآستی هیچ آسیبی به آن ها نرسید.

^{۴۲} روزی مردی از بعل شلیشه آمد و برای الیسع بیست قرص نان جو از محصول نو و خوشه های تازه را در یک جوال آورد. الیسع به او گفت: «اینها را به مردم بده که بخورند.»^{۴۳} اما خادمش گفت: «آیا فکر می کنی که این چند قرص نان برای یکصد نفر کافی است؟» الیسع باز گفت: «آن ها را به مردم بده که بخورند، زیرا خداوند می فرماید که همه سیر می شوند و چیزی هم باقی می ماند.»^{۴۴} پس خادم نان را پیشروی آن ها گذاشت و طوریکه

آیا از شما خواهش نکردم که مرا فریب ندهید؟»^{۲۹} الیسع رو بطرف جیحزی کرده گفت: «عجله کن؛ عصای مرا بگیر و برو. در راه نه به کسی سلام بدهی و نه به سلام کسی جواب بگوئی. مستقیماً به آن خانه برو عصای مرا بروی طفل بگذار.»^{۳۰} مادر طفل گفت: «به حیات خداوند و بسر شما قسم است که بدون شما به خانه بر نمی گردم.» پس الیسع برخاست و با آن زن براه افتاد.^{۳۱} در عین حال جیحزی پیش از آن ها رفت و عصا را بروی طفل گذاشت. اما نه آوازی برخاست و نه اثری از حیات در طفل پیدا شد. پس برگشت و در راه با او برخورد و گفت: «طفل بیدار نشد.»

^{۳۲} وقتی الیسع به آن خانه رسید، طفل را دید که مُرده در بسترش افتاده است.^{۳۳} آنگاه دروازه را بست و بحضور خداوند دعا کرد.^{۳۴} بعد برخاست در بستر بروی طفل دراز کشید و دهن، چشمان و دستهای خود را بر دهن، چشمان و دستهای طفل گذاشت و در حالیکه روی او خم شده و دراز کشیده بود، بدن طفل گرم شد.^{۳۵} سپس از بستر پائین آمد و در اطاق یک بار بالا و پائین قدم زد. بعد دوباره آمد و بروی طفل خم شد. در این وقت طفل هفت بار عطسه زد و چشمان خود را باز کرد.^{۳۶} آنگاه الیسع، جیحزی را خواست و گفت: «مادر طفل را بگو که بیاید.» وقتی او آمد الیسع به او گفت: «بیا طفلت را بگیر.»^{۳۷} او آمد و بزیر پاهایش افتاد و سر تعظیم بزمین خم کرد. بعد طفل خود را گرفت و رفت.

خداوند فرموده بود همهٔ شان خوردند و چیزی هم باقی ماند.

شفای نعمان

۸ اما وقتی الیشع نبی از ماجرا خبر شد به پادشاه پیام فرستاد و گفت: «چرا غصه می خوری؟ آن مرد را پیش من بفرست و من به او ثابت می کنم که در اسرائیل یک نبی واقعی وجود دارد.»^۹ پس نعمان با اسپها و عراده های خود آمد و پیش دروازهٔ خانهٔ الیشع توقف کرد. الیشع قاصدی را پیش نعمان فرستاد و گفت به او بگو که هفت بار خود را در دریای اردن بشوید. آنگاه پوست بدنش بحالت عادی برگشته از مرض بکلی شفا خواهد یافت. «ولی نعمان قهر شد و آنجا را ترک کرد و گفت: «من فکر می کردم که او پیش من بیرون می آید و بحضور خداوند، خدای خود دعا می کند و دست خود را بر جای جذام تکان داده مرا شفا می دهد.»^{۱۰} برعلاوه آیا آب ابانه و فرّفر، دو دریای دمشق، بهتر از آب همه دریاهاى اسرائیل نیست؟» بنابراین، با قهر و غضب براه خود رفت. «اما خادمانش پیش او آمدند و گفتند: «اگر آن نبی به تو کار مشکلی را پیشنهاد می کرد آیا تو نمی پذیرفتی؟ در حالیکه او راه آسانی را بتو نشان داد و تنها گفت که برو خود را بشوی و شفا می یابی.»^{۱۱} پس نعمان رفت و قرار هدایت الیشع هفت بار در دریای اردن غوطه ور شد. آنگاه گوشت بدنش مثل گوشت یک طفل کوچک برگشته پاک و سالم شد.

۱۵ بعد نعمان با تمام همراهان خود پیش الیشع برگشت. در برابر او ایستاد و گفت: «حالا می دانم که در تمام روی زمین بغیر از خدای اسرائیل خدای

۵ نعمان، سپه سالار لشکر پادشاه سوریه، مرد بزرگ و شخص معتمد شاه بود، زیرا بخاطر لیاقت و کاردانی او، کشور سوریه به پیروزی های زیادی نایل شده بود. با اینکه او یک شخص دلاور و جنگجو بود، مگر از مرض بَرَص، (یعنی جذام) رنج می برد. ^۲ قوای سوریه در یکی از حملات خود، دختر جوانی را از کشور اسرائیل به اسارت بردند و او خدمتگار زن نعمان شد. او یک روز به خانم نعمان گفت: «کاش آقایم پیش آن نبی که در سامره زندگی می کند، می رفت، زیرا او می تواند آقایم را از مرضی که دارد شفا بدهد.»^۳ بنابراین نعمان پیش پادشاه رفت و آنچه را که آن دختر اسرائیلی گفته بود برایش بیان کرد. ^۴ پادشاه به او گفت: «برو و نامه ای هم از جانب من با خود ببر.» پس نعمان ده وزنهٔ نقره و شش هزار مثقال طلا و ده دست لباس را با خود گرفته رهسپار سامره شد. ^۵ نامه را به پادشاه رساند که مضمونش این بود: «حامل این نامه نعمان، یکی از مأمورین من است که به تو معرفی می کنم، و توقع دارم که او را از مرض جذام شفا بدهی.»^۶ وقتی پادشاه نامه را خواند، لباس خود را پاره کرد و گفت: «آیا من خدا هستم که اختیار مرگ و زندگی بدستم باشد. پادشاه سوریه فکر می کند که من می توانم این مرد را شفا بدهم. شاید او بهانه ای می جوید تا با من جنگ کند.»

که یک وزنه نقره و دو دست لباس برای شان بدهی.»^{۲۳} نعمان گفت: «من بتو دو وزنه نقره می دهم، لطفاً آنها قبول کن.» او بسیار اصرار کرد و بعد وزنه های نقره را در دو خریطه انداخت و با دو دست لباس به دو نفر از خادمان خود داد تا آنها را پیشاپیش جیحزی حمل کنند.^{۲۴} وقتی به تپه جای اقامت الیشع رسید خریطه ها را از آنها گرفت و در خانه گذاشت و خادمان نعمان را مرخص کرد و آنها براه خود رفتند.

^{۲۵} بعد داخل شد و در برابر آقای خود ایستاد. الیشع پرسید: «جیحزی، کجا رفته بودی؟» او جواب داد: «من جائی نرفته بودم.»^{۲۶} الیشع به او گفت: «آیا نفهمیدی که وقتی نعمان برای استقبالت از عراده خود پیاده شد روح من هم در آنجا بود؟ حالا وقت آن نیست که از کسی پول، لباس، باغ زیتون، تاکستان، گوسفند، گاو، کنیز و یا غلام قبول کنی.»^{۲۷} پس تو به مرضی که نعمان داشت مبتلا می شوی و تو و اولاده ات برای همیشه از آن مرض رنج خواهید برد.» بنابراین جیحزی دفعه‌تاً به مرض جذام مبتلا شد و با پوست سفید مثل برف از حضور او رفت.

معجزه سر تبر

۶ یک روز انبیاء جوان به الیشع گفتند: «طوریکه می بینی جای سکونت ما در اینجا تنگ است،^۲ بنابراین به ما اجازه بده که بکنار دریای اردن برویم. در آنجا چوب زیاد است می توانیم

دیگری وجود ندارد. پس از تو خواهش می کنم که تحفه این خدمتگارت را قبول کنی.»^{۱۶} اما الیشع گفت: «بنام خداوند که من بنده او هستم قسم است که هیچ تحفه ای را از تو قبول نمی کنم.»^{۱۷} نعمان گفت: «اگر تحفه مرا نمی پذیری، اقلأً اجازه بده که دو بار قاطر از خاک اینجا را با خود ببرم، زیرا بعد از این بجز برای خداوند، برای هیچ خدای دیگر قربانی سوختنی و هدیه تقدیم نمی کنم.»^{۱۸} اما امیدوارم که خداوند مرا ببخشد، زیرا وقتی پادشاه به معبد رمون برای پرستش می رود من او را همراهی می کنم و او در وقت عبادت ببازوی من تکیه می کند. باز هم دعا می کنم که خداوند مرا بخاطر این کار ببخشد.»^{۱۹} الیشع به او گفت: «به سلامتی برو.»

حرص جیحزی

اما وقتی نعمان کمی از آنجا دور شد^{۲۰} جیحزی، خادم الیشع با خود گفت: «آقای من هدیه ای را که نعمان برایش می داد نگرفت و به او اجازه داد که مفت و رایگان برود. اما به خداوند قسم است که من می روم و یک چیزی از او می گیرم.»^{۲۱} پس جیحزی بدنبال نعمان رفت. وقتی نعمان دید که شخصی از عقب او می دود، برای ملاقات او از عراده خود پیاده شد و گفت: «خیریت است؟»^{۲۲} او جواب داد: «بلی، خیریت است، اما آقایم مرا فرستاد تا به تو بگویم که دو نفر نبی از کوهستان افرایم پیش او آمدند، بنابراین، از تو خواهش می کند

اسرائیل همدست است؟»^{۱۲} یکی از آن‌ها جواب داد: «ای پادشاه، هیچ کسی از ما طرفدار پادشاه اسرائیل نیست، بلکه الیشع نبی که در اسرائیل است، هر چیزی را حتی اگر در خوابگاه خود هم بگوئی، به پادشاه اسرائیل خبر می‌دهد.»^{۱۳} پادشاه گفت: «برو و هر جایی که است پیدایش کن تا عساکر بفرستم و او را دستگیر کنند.» وقتی به او گفتند که الیشع در دوتان است،^{۱۴} پس او یک سپاه بزرگ را مجهز با اسبها و عراده‌ها به آنجا فرستاد و هنگام شب به آنجا رسیدند، و شهر را محاصره کردند.

^{۱۵} صبح وقت روز دیگر، وقتی خادم الیشع بیرون رفت، دید که سپاه ارام با اسبها و عراده‌ها شهر را محاصره کرده‌اند. او پیش الیشع برگشت و گفت: «آه ای آقا، چه چاره کنیم؟»^{۱۶} الیشع جواب داد: «نترس، ما زیادتر از آن‌ها طرفدار داریم.»^{۱۷} آنگاه دعا کرد و گفت: «خداوندا، چشمانش را باز کن تا ببیند.» پس خداوند چشمان خادمش را باز کرد و دید کوههای اطراف الیشع پُر از اسبها و عراده‌های آتشین بود.^{۱۸} بعد چون ارامیان برای حمله آمدند، الیشع بحضور خداوند دعا کرد گفت: «به دربار تو التجا می‌کنم که این مردم را از دو چشم کور سازی.» خداوند دعای او را قبول فرمود و همه آن‌ها کور شدند.^{۱۹} الیشع به آن‌ها گفت: «شما راه را غلط کرده‌اید. این شهر آن جایی نیست که شما قصد حمله آنرا دارید. بدنبال من بیائید و من شما را پیش آن شخصی که در جستجویش

از آن چوبها خانه‌ای برای سکونت بسازیم.» او جواب داد: «بسیار خوب، بروید.»^۳ بعد یکی از انبیاء از او خواهش کرد که او هم با آن‌ها برود. او گفت: «خوب، می‌روم.»^۴ پس آن‌ها یکجا براه افتادند. وقتی به اردن رسیدند، شروع به کار کردند.^۵ اما هنگامیکه یکی از آن‌ها چوبی را قطع می‌کرد، تبرش از دسته جدا شد و در آب افتاد. او فریاد زد: «ای آقا، آن تبر را امانت گرفته بودم.»^۶ الیشع پرسید: «در کجا افتاد؟» او آن جائیرا که تبر افتاده بود به او نشان داد آنگاه الیشع یک تکه چوب را برید و در آب انداخت و تبر سر آب آمد.^۷ الیشع به آن مرد گفت: «آترا از آب بگیر.» آن مرد دست خود دراز کرد و تبر را گرفت.

شکست سپاه ارام

^۸ یکبار وقتی پادشاه ارام با اسرائیل در حال جنگ بود با مأمورین خود مشوره کرد و گفت: «در فلان جا با سپاه خود موضع می‌گیرم.»^۹ اما الیشع فوراً به پادشاه اسرائیل خبر داده گفت: «احتیاط کنی که از فلان جا نگذری، زیرا پادشاه ارام به آنجا حمله می‌کند.»^{۱۰} پس پادشاه اسرائیل به سپاه خود پیام فرستاد که خبردار باشند. به این ترتیب الیشع چندین بار پادشاه را از خطریکه متوجه او بود باخبر ساخت.

^{۱۱} پادشاه آرام از این بابت بسیار متأثر شد. بنابراین مأمورین خود را جمع کرده از آن‌ها پرسید: «حالا به من بگوئید که چه کسی از بین ما با پادشاه

«چه شکایت داری؟» او جواب داد: «این زن پیشنهاد کرد و گفت: «تو امروز پسر ت را بیاور که بخوریم، و من فردا پسر خود را می آورم و هر دوی ما او را می خوریم.»^{۲۹} من قبول کردم. پسر را بُختم و خوردیم. فردای آن وقتی به او گفتم که پسرش را بیاورد که بخوریم، او پسر خود را پنهان کرد.»^{۳۰} وقتی پادشاه داستان آن زن را شنید لباس خود را پاره کرد. (چون پادشاه بر سر دیوار بود، مردم دیدند که او زیر لباس خود کالای نمدی پوشیده بود.)^{۳۱} پادشاه گفت: «اگر امروز سر الیشع را از تنش جدا نکنم، خداوند مرا به روز بد گرفتار کند.»^{۳۲} آنگاه یک نفر را برای دستگیری الیشع فرستاد.

در عین حال الیشع با موسفیدان قوم در خانه خود نشسته بود. پیش از آنکه قاصد شاه برسد، الیشع به آن ها گفت: «آیا می دانید که این قاتل، یک نفر را برای کشتن من فرستاده است؟ وقتی قاصد شاه آمد شما باید دروازه را برویش ببندید و نگذارید که داخل شود، زیرا آقایش هم بدنبال او می آید.»^{۳۳} هنوز حرف او تمام نشده بود که قاصد و بدنبال او خود پادشاه رسید. پادشاه گفت: «چون این مصیبت را خداوند خودش بر سر ما آورده است، پس حاجت نیست که از او انتظار کمک را داشته باشیم.»

الیشع جواب داد: «خداوند می فرماید که فردا در همین ساعت یک سیر آرد ترمیده یا دو سیر آرد جو به قیمت یک سکه نقره به دروازه شهر سامره فروخته می شود.»^۲ افسری که

هستید راهنمایی می کنم.» او آن ها را به سامره برد.

^{۲۰} به مجردیکه پای شان به سامره رسید، الیشع دعا کرد و گفت: «خداوندا، چشمان اینها را بینا کن تا ببینند.» خداوند آن ها را بینا ساخت و دیدند که در سامره هستند.^{۲۱} وقتی پادشاه اسرائیل آن ها را دید از الیشع پرسید: «آقا، آیا آن ها را بکشم؟ آیا آن ها را بکشم؟»^{۲۲} او جواب داد: «نی، اسیران جنگ را نباید کشت، بلکه آن ها را نان و آب بده و دوباره پیش پادشاه شان بفرست.»^{۲۳} پس پادشاه برای آن ها دعوت بزرگی ترتیب داد و بعد از آنکه همه خوردند و نوشیدند، پیش پادشاه خود برگشتند. بنابراین ارامیان تا یک زمانی به کشور اسرائیل حمله نکردند.

محاصره سامره

^{۲۴} اما بعد از مدتی بنهدد، پادشاه ارام سپاه خود را آماده و مجهز ساخت و برای جنگ به سامره لشکرکشی نمود و آنرا محاصره کرد.^{۲۵} در نتیجه محاصره قحطی شدیدی در سامره پیدا شد، بحدیکه قیمت یک کله خر به هشتاد سکه نقره و قیمت دو صد گرام سنگدان کبوتر به پنج سکه نقره رسیده بود.^{۲۶} یک روز هنگامی که پادشاه اسرائیل بالای دیوار شهر قدم می زد، یک زن فریاد زد: «ای پادشاه به من کمک کن!»^{۲۷} او جواب داد: «از خداوند کمک بطلب. از دست من چیزی پوره نیست. نه گندم و نه شراب دارم که بتو بدهم.»^{۲۸} بعد از زن پرسید:

دست پادشاه را گرفته بود به الیشع گفت: «اگر خداوند از آسمان غله هم بفرستد این کار امکان ندارد.» اما الیشع جواب داد: «تو با چشمانت خواهی دید اما آنرا بلب نخواهی زد.»

ارامیان فرار می کنند

۳ در پیش دروازه شهر چهار مرد جذامی نشسته بودند. به یکدیگر خود گفتند: «چرا اینجا به انتظار مرگ بنشینیم؟^۴ چه در اینجا بمانیم یا بداخل شهر برویم، در هر صورت از گرسنگی می میریم، پس بیائید که به اردوی ارامیان برویم. اگر ما را زنده گذاشتند، از آن چه بهتر و اگر کشتند باز هم فرقی نمی کند، زیرا اگر آن ها ما را نکشند البته از گرسنگی خواهیم مرد.»^۵ پس هنگام شام بسوی اردوی ارامیان براه افتادند. وقتی به نزدیک اردو رسیدند هیچ کسی را ندیدند. زیرا خداوند کاری کرد که ارامیان صدای چرخهای عراده ها و آواز سُم اسپها و غریو لشکر بزرگی را شنیدند، لهذا به یکدیگر خود گفتند: «پادشاه اسرائیل، پادشاهان جتیان و مصر را اجیر کرده است تا با ما بجنگند.»^۷ بنابراین در وقت شام همه آن ها فرار کردند و خیمه، اسپ، خر و اردوگاه خود را با همه چیزهای آن بجا گذاشتند و از ترس جان گریختند.^۸ وقتی آن مردان جذامی به اردوگاه رسیدند، در یک خیمه داخل شدند. خوردند و نوشیدند و نقره، طلا و لباسی را هم که یافتند با خود برده پنهان کردند. باز دوباره آمدند و به خیمه دیگر داخل شدند و هر چیزی را که

به دست آوردند با خود بردند و آن ها را هم پنهان کردند.
 ۹ بعد به یکدیگر گفتند: «این کاری که ما می کنیم درست نیست. امروز روز خوشی و خوشخبری است. اگر خاموش بنشینیم و تا صبح صبر کنیم گناهکار و مجرم شمرده می شویم. پس باید برویم و به مأمورین قصر شاهی خبر بدهیم.»
 ۱۰ آن ها رفتند و پهره داران دروازه شهر را صدا کردند و به آن ها گفتند: «ما به اردوگاه ارامیان رفتیم، اما در آنجا نه کسی را دیدیم و نه آوازی را شنیدیم. اسپها و خرهای شان بسته بودند و خیمه های آن ها همه همانطوریکه افراشته بودند قرار دارند.»^{۱۱} پهره داران به کارکنان قصر سلطنتی خبر دادند.^{۱۲} پادشاه همان شب رفت و به مأمورین خود گفت: «من می دانم که ارامیان چه نقشه ای دارند. آن ها از موضوع قحطی خبر دارند، بنابراین از اردوگاه خود رفته و در دشت خود را پنهان کرده اند و قصد دارند که وقتی ما از شهر بیرون شویم ما را زنده دستگیر کنند و بعد بداخل شهر برونند.»
 ۱۳ یکی از مأمورین گفت: «ما باید چند نفر را با پنج رأس اسپهای که باقی مانده اند بفرستیم و معلوم کنیم که وضع آنجا چطور است. اگر خطری برای آن ها پیش آید و کشته شوند چندان فرقی نمی کند، زیرا اگر در اینجا هم بمانند همراه ما می میرند.»^{۱۴} آنگاه چند نفر را انتخاب کردند و پادشاه آن ها را در دو عراده سوار کرد و هدایت داد که بروند و معلوم کنند که لشکر ارامیان کجا رفته اند.

۳ بعد از ختم هفت سال آن زن وقتی از کشور فلسطینی ها برگشت، پیش پادشاه رفت تا از او خواهش کند که خانه و ملک او را برایش مسترد نماید. ۴ در این وقت پادشاه با جیحزی، خادم الیشع صحبت می کرد و از او خواست تا از کارهای بزرگی که الیشع انجام داده بود برایش بیان کند. ۵ در حینیکه جیحزی قصه می کرد که الیشع چطور طفل مرده ای را زنده ساخت، ناگهان مادر همان طفل از دروازه وارد شد و عریضه خود را در باره استرداد دارائی اش بحضور پادشاه تقدیم کرد. جیحزی گفت: «ای پادشاه، این همان زنی است که الیشع پسرش را زنده کرد!» ۶ پادشاه از آن زن پرسید: «آیا این حرف او حقیقت دارد؟» او در جواب سوال پادشاه حرف جیحزی را تصدیق کرد. بنابراین پادشاه به یکی از مأمورین خود هدایت داده گفت: «همه دارائی او را برایش مسترد کن. برعلاوه عایدات و حاصلات زمین او را از همان روزیکه از اینجا رفت تا حال حاضر به او بده.»

الیشع و بنهدد، پادشاه سوریه

۷ الیشع وقتی به دمشق رفت بنهدد، پادشاه آرام مریض بود. چون به پادشاه خبر دادند که الیشع به آنجا آمده است، ۸ به خزایل گفت: «تحفه ای با خود گرفته پیش الیشع برو و از او خواهش کن تا از خداوند بپرسد که آیا من از این مریضی شفا می یابم یا نه.» ۹ پس خزایل هر قسم تحفه های نفیس پیداوار دمشق را بر چهل شتر بار کرد و به ملاقات الیشع رفت. در

۱۵ آن ها تا دریای اردن رفتند و تمام راه پُر از البسه و تجهیزات نظامی ارامیان بود که آن ها را از روی عجله بروی سرک انداخته و فرار کرده بودند. پس قاصدان برگشتند و مشاهدات خود را به شاه گزارش دادند. ۱۶ آنگاه همه مردم سامره بیرون رفتند و به تاراج اردوگاه ارامیان شروع کردند، و قراریکه خداوند فرموده بود قیمت یک سیر آرد اعلی و دو سیر آرد جو به یک سکه نقره رسید. ۱۷ پادشاه افسری را که معاون او بود مأمور ساخت تا از دروازه شهر مراقبت کند، ولی او همانطوریکه الیشع، در وقتیکه پادشاه برای دستگیری اش آمد، پیشگوئی کرده بود بزیر پاهای مردم لگدمال شد و مُرد. ۱۸ زیرا الیشع به پادشاه گفته بود که به دروازه سامره یک سیر آرد اعلی یا دو سیر آرد جو به قیمت یک سکه نقره بفروش می رسد. ۱۹ و آن افسر جواب داد: «اگر خداوند از آسمان غله هم بر زمین بفرستد این کار امکان ندارد.» الیشع در جوابش گفت: «تو با چشمانت خواهی دید، اما از آن نخواهی خورد.» ۲۰ آن پیشگوئی واقعاً عملی شد و او بزیر پاهای مردم جان داد.

زن شونمی به خانه خود بر می گردد

الیشع به آن زنی که پسرش را زنده کرده بود گفت: «فامیلت را گرفته به یک مُلک دیگر برو، زیرا خداوند بر زمین یک قحطی را می آورد که مدت هفت سال دوام می کند.» ۲ پس آن زن به پیروی از هدایت الیشع به کشور فلسطینی ها رفت و برای هفت سال در آنجا ماند.

در اورشلیم پادشاهی کرد. ^{۱۸} او مثل خانوادهٔ اخاب، راه و روش پادشاهان اسرائیل را در پیش گرفت. دختر اخاب زن او بود و با اعمال زشت خود خداوند را ناراضی ساخت. ^{۱۹} با وجود اینها خداوند یهودا را از بین نبرد، زیرا به بندهٔ خود داود وعده داده بود که اولادهٔ او همیشه پادشاهی می‌کنند و چراغ او در اورشلیم دایم روشن می‌باشد.

^{۲۰} در دوران سلطنت او مردم ادوم برضد دولت یهودا شورش کردند و برای خود یک حکومت مستقل تشکیل دادند. ^{۲۱} بنابراین یورام با تمام عراده‌های خود بطرف صعیر حرکت کرد. اما در آنجا اردوی ادوم او را با سپاهش محاصره کرد. یورام از تاریکی شب استفاده نمود و صف دشمن را شکافته فرار کرد و لشکرش هم به خانه‌های خود گریختند. ^{۲۲} از آن ببعد ادومیان تا به امروز استقلال خود را حفظ کردند. در همان وقت مردم لیبته هم دست بشورش زدند. ^{۲۳} بقیهٔ وقایع دوران سلطنت یورام و کارهای او در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ثبت اند. ^{۲۴} بعد یورام درگذشت و با اجداد خود پیوست و با آن‌ها در شهر داود بخاک سپرده شد. پسرش، اخزیا بجای او بر تخت سلطنت نشست.

اخزیا، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۲: ۱ - ۶)

^{۲۵} در سال دوازدهم سلطنت یورام، پسر اخاب، اخزیا، پسر یهورام پادشاه یهودا شد. ^{۲۶} او در سن بیست و دو سالگی به

برابر او ایستاد و گفت: «خدمتگارت بنهد، پادشاه ارام مرا بحضور تو فرستاد تا بپرسم که آیا او از مرضی که دارد شفا می‌یابد یا نه.» ^۱ الیشع گفت: «بلی، او شفا می‌یابد، اما خداوند به من فرمود که او حتماً می‌میرد.» ^{۱۱} بعد الیشع خیره به او نگاه کرد تا آنکه خزایل خجل شد و آنگاه الیشع بگریه افتاد. ^{۱۲} خزایل پرسید: «آقا، چرا گریه می‌کنی؟» او جواب داد: «چون می‌دانم که تو چه مصیبتی بر سر مردم اسرائیل می‌آوری، من بخاطر آن گریه می‌کنم. زیرا تو قلعه‌های شان را آتش می‌زنی، جوانان شان را با شمشیر می‌کشی، اطفال آن‌ها را تکه تکه می‌کنی و شکم زنان حاملهٔ شانرا می‌دری.» ^{۱۳} خزایل گفت: «من چه سگ هستم که آن کار را بکنم.» الیشع جواب داد: «خداوند به من الهام فرمود که تو پادشاه ارام می‌شوی.» ^{۱۴} بعد خزایل از پیش الیشع رفت و به نزد آقای خود، بنهدد برگشت. شاه از او پرسید: «الیشع در بارهٔ من چه گفت؟» او جواب داد: «او گفت که تو شفا می‌یابی.» ^{۱۵} اما فردای آن خزایل لحاف بنهدد را گرفت و آترا در آب تر کرد و رویش را پوشاند تا نفسش قطع شد و مُرد و خزایل خودش جانشین او شد.

یهورام، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۱: ۱ - ۲۰)

^{۱۶-۱۷} در سال پنجم سلطنت یورام، پسر اخاب بود که یهورام، پسر یهوشافاط پادشاه یهودا شد. او سی و دو ساله بود که به سلطنت رسید و مدت هشت سال

۶ پس یهوه برخاست به داخل خانه رفت و آن مرد جوان روغن را بر سر او ریخت و گفت: «خداوند، خدای اسرائیل چنین می فرماید: من ترا بعنوان پادشاه قوم برگزیده او، یعنی اسرائیل انتخاب می کنم. ۷ تو باید خاندان آقایت، اخاب را از بین ببری تا من انتقام خون انبیاء و دیگر بندگانم را از ایزابل بگیرم. ۸ تمام خانواده اخاب هلاک می گردند و مرد، زن، غلام و آزاد شان را نابود می کنم. ۹ خاندان اخاب را بسرنوشت خانواده یزبعام، پسر نباط و فامیل بعشا، پسر اخیا گرفتار می سازم. ۱۰ گوشت بدن ایزابل را در سرزمین یزرعیل سگها می خورند و کسی او را دفن نمی کند.» نپی جوان این را گفت و دروازه را باز کرد و گریخت.

۱۱ یهوه پیش مأمورین شاه برگشت و یکی از آن ها پرسید: «خیریت بود؟ آن مرد دیوانه برای چه پیش تو آمد؟» او جواب داد: «شما خوب می دانید که او چه کسی بود و چه می خواست.» ۱۲ آن ها گفتند: «نی، ما نمی دانیم. بگو که او چه گفت!» یهوه جواب داد: «او به من گفت که خداوند فرموده است: من ترا بعنوان پادشاه اسرائیل مسح می کنم.» ۱۳ آنگاه همگی فوراً ردا های خود را گرفته برای او بر سر زینه هموار کردند و سرنا را نواخته اعلام نمودند: «یهوه پادشاه است!»

قتل یورام

۱۴ بعد یهوه، پسر یهوشافاط، نواسه نمشی برضد یورام توطئه کرد. یورام و همه مردم اسرائیل با حزاییل، پادشاه ارام در یزرعیل

سلطنت رسید و مدت یک سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش عتلیا، دختر اخاب و نواسه عمری پادشاه اسرائیل بود. ۱۷ او هم راه و روش فامیل اخاب را دنبال کرد و مثل او مرتکب کارهای زشت شد و خداوند را از خود متنفر ساخت - زیرا او داماد اخاب بود.

۱۸ اخزیا به اتفاق یورام، پادشاه اسرائیل به جنگ خزایل، پادشاه ارام به راموت جلعاد رفت. اما در آنجا به دست ارامیان زخمی شد. ۱۹ یورام برای تداوی زخم که در رامه خورده بود به شهر یزرعیل برگشت و اخزیا، پسر یهوه یورام پادشاه یهودا برای عیادت او به آنجا رفت.

یهوه، پادشاه اسرائیل

۹ در عین حال الیشع نبی یکی از انبیاء را خواست و به او گفت: «آماده شو، این بوتل روغن را بگیر و به راموت جلعاد برو. ۲ وقتی به آنجا رسیدی بسراغ یهوه، پسر یهوشافاط، نواسه نمشی برو. او را به یک اطاق خلوت، جدا از همراهنش ببر. ۳ بعد بوتل روغن را گرفته بر سر او بریز و بگو: «من بفرمان خداوند ترا بعنوان پادشاه اسرائیل مسح می کنم.» وقتی کار تمام شد دروازه را باز کرده بدون معطلی از آنجا فرار کن.»

۴ پس آن نبی جوان به راموت جلعاد رفت. ۵ او در حالی به آنجا رسید که یهوه با افسران نظامی نشسته بود و جلسه داشت. نبی گفت: «آقا، من پیامی برایت دارم.» یهوه پرسید: «برای کدامیک از ما؟» او جواب داد: «برای تو، آقا.»

در حال جنگ بودند.^{۱۵} و چون یورام در جنگ با خزایل، پادشاه ارامیان زخمی شده بود، به یزرعیل برای تداوی برگشته بود. پس ییهو به همکاران خود گفت: «اگر می خواهید که من پادشاه شما باشم، پس نباید به کسی اجازه بدهید که از این شهر بیرون برود و این خبر را در یزرعیل برساند.»^{۱۶} بعد ییهو بر عراده خود سوار شد و به یزرعیل، جاییکه یورام بستری بود رفت. در همان وقت اخزیا، پادشاه یهودا هم به عیادت یورام آمده بود.

^{۱۷} یکی از پهره دارانی که بالای برج یزرعیل ایستاده بود، ییهو و همراهانش را دید که به شهر نزدیک می شوند. او گفت: «یک تعداد مردم را می بینم که به این طرف می آیند.» یورام جواب داد: «سواری را بفرست و معلوم کن که آن ها دوست هستند یا دشمن.»^{۱۸} پس قاصدی به استقبال آن ها رفت و گفت: «پادشاه می خواهد بداند که آیا شما دوست ما هستید یا دشمن ما و آیا برای صلح آمده اید؟» ییهو جواب داد: «تو معنی صلح را چه می دانی. بیا بدنبال من.» پهره دار به یورام خبر داد که قاصد رفت، اما برنگشت.^{۱۹} یورام گفت: «یک نفر دیگر را بفرست.» او رفت و از ییهو همان سوال را کرد. ییهو به او هم همان جواب را داد و گفت: «تو معنی صلح را چه می دانی. بدنبال من بیا.»^{۲۰} پهره دار باز گفت: «قاصد پیش آن ها رسید، اما بر نمی گردد.» او اضافه کرد: «آن شخص مثلیکه ییهو، پسر نمشی باشد، زیرا که دیوانه وار می راند.»

قتل اخزیا، پادشاه یهودا

^{۲۱} وقتی اخزیا، پادشاه یهودا آن واقعه را دید بسوی بیت هگان فرار کرد. ییهو به تعقیب او رفت و امر کرد که او را هم بکشند. آن ها او را در نزدیکی

اجزای بدن او مثل سرگین بروی زمین پراکنده می شوند که هیچ کس او را شناخته نمی تواند.»

کشتار اولادۀ اخاب

هفتاد پسر اخاب در سامره زندگی می کردند. ییهو نامه ای نوشت و از آن یک نسخه به والیان یزرعیل، موسفیدان شهر و اولیای فرزندان اخاب فرستاد.^{۳۰-۳۲} مضمون نامه از اینقرار بود: «چون پسران اخاب با شما زندگی می کنند، به مجردیکه این نامه به دست شما برسد، یکی از لایقترین آن ها را بعنوان پادشاه خود انتخاب کنید و با عراده ها، اسپها، شهرهای مستحکم و اسلحه ای که در دسترس دارید آمادۀ دفاع از تاج و تخت او باشید.»^۴ اما آن ها با دریافت آن نامه به وحشت افتادند و گفتند: «دو پادشاه نتوانستند در برابر این مرد مقاومت کنند ما چطور می توانیم؟»^۵ آنگاه منتظم قصر شاهی و والی شهر با موسفیدان و اولیای فرزندان اخاب پیامی به ییهو فرستاده گفتند: «ما همه خدمتگار تو هستیم، هر امری که بکنی بجای می آوریم و ما بغیر از تو پادشاه دیگری نمی خواهیم. اختیار همه چیز را به دست تو می دهیم.»^۶ بعد ییهو نامه دیگری به آن ها نوشت و ذکر کرد: «اگر شما طرفدار من هستید و از امر من اطاعت می کنید، پس فردا در همین وقت سرهای پسران آقای تان را برای من به یزرعیل بفرستید.» در این وقت همه آن شهزادگان نزد رهبران شهر و

شهر یبلعام، در جاده ای که بطرف جور می رفت زخمی کردند. او توانست خود را تا مجدو برساند و بعد در همانجا مُرد.^{۲۸} مأمورینش جنازه او را بر عراده ای بار کرده به اورشلیم بردند و در مقبره آبائی اش، در شهر داود بخاک سپردند.^{۲۹} اخزیا در سال یازدهم سلطنت یورام، پسر اخاب، در یهودا به پادشاهی شروع کرده بود.

مرگ فجیع ملکه ایزابل

^{۳۰} وقتی ییهو به یزرعیل رسید و ایزابل از واقعه خبر شد، چشمهای خود را سُرمه کرد و موهای خود را آراست و از کلکین قصر خود به تماشای بیرون پرداخت.^{۳۱} چون ییهو به دروازه شهر داخل شد، ایزابل صدا کرد: «ای زمری، تو سلامت رسیدی، ای قاتل پادشاه؟»^{۳۲} ییهو به بالا نگاه کرد و گفت: «طرفدار من کیست؟» دوسه نفر از مأمورین قصر از بالا ییهو را دیدند،^{۳۳} ییهو به آن ها گفت: «او را پائین بیندازید.» پس آن ها ایزابل را پائین انداختند و خون او بر دیوار و اسپهای که او را پایمال کردند پاشان شد.^{۳۴} بعد ییهو به داخل قصر رفت و غذا خورد و گفت: «آن زن لعنتی را ببرید و دفن کنید، چون او دختر پادشاه است.»^{۳۵} اما وقتی آمدند که او را ببرند تنها کاسه سر، پاها و کف دستش را یافتند.^{۳۶} آن ها برگشتند و به ییهو اطلاع دادند. ییهو گفت: «خداوند بوسیله خدمتگار خود، ایلیای تیشبی پیشگوئی نموده و فرموده بود: جسد ایزابل را در سرزمین یزرعیل سگها می خورند^{۳۷} و

۱۵ وقتی ییهو آنجا را ترک کرد، یهوناداب، پسر زکاب را دید که به استقبالش می آید. با او احوالپرسی کرده گفت: «آیا همان صمیمیتی را که من با تو دارم تو هم با من داری؟» یهوناداب جواب داد: «بلی.» ییهو گفت: «پس اگر اینطور است، دستت را به من بده.» یهوناداب دست خود را داد و ییهو او را بر عراده خود سوار کرد^{۱۶} و گفت: «بیا با من برو و با چشم خود ببین که چه کارهائی برای خداوند انجام داده ام.» پس آن ها یکجا به سامره رفتند.^{۱۷} وقتی ییهو به سامره رسید، قراریکه خداوند برای ایلیا پیشگوئی فرموده بود، همه کسانی را که از خانواده اخاب باقی مانده بودند بقتل رساند و یکی شان را هم زنده نگذاشت.

پیروان بعل بقتل می رسند

۱۸ بعد ییهو همه مردم را جمع کرده به آن ها گفت: «اخاب در حصه پرستش بعل کوتاهی کرد، اما من می خواهم که از صمیم دل خدمت او را بکنم.»^{۱۹} پس حالا همه انبیای بعل را با آنهائی که او را پرستش می کنند و همچنین کاهنان را بحضور من بیاورید. هر کسیکه حاضر نشود جزای او مرگ است، زیرا من می خواهم که قربانی بزرگی برای بعل تقدیم کنم.» او این اعلان را از روی حيله کرد تا همه پیروان بعل را از بین ببرد.^{۲۰} سپس اعلامیه ای بسراسر سرزمین اسرائیل صادر کرد که یک روز را برای پرستش بعل تجلیل کنند.^{۲۱} آنگاه تمام کسانیکه بعل را پرستش می کردند بدون

تحت تربیه آن ها بودند.^۷ وقتی نامه ییهو به دست آن ها رسید، هر هفتاد شهزاده را کشتند و سرهای شان را در یک تکرری انداخته به یزرعیل فرستادند.^۸ چون به ییهو خبر دادند که سرهای پسران شاه را آوردند، او گفت: «آن ها را در دو توده تا صبح بدهن دروازه شهر بگذارید.»^۹ فردای آن ییهو به دروازه شهر رفت و خطاب به مردمی که در آنجا بودند کرده گفت: «شما بیگناه هستید. من بر ضد آقای خود توطئه کردم و او را کشتم، اما قتل پسران شاه کار من نیست.»^{۱۰} شما باید بدانید که همه پیشگوئی هائی که خداوند درباره اولاده اخاب فرموده بود به حقیقت رسید و وعده ای را که بوسیله بنده خود، ایلیا کرده بود عملی ساخت.»^{۱۱} به این ترتیب همه بازماندگان اخاب را همراه با رهبران شهر، دوستان نزدیک او و کاهنان به قتل رساند و هیچکدام شان را زنده نگذاشت.

۱۲ بعد ییهو رهسپار سامره شد. در بین راه به جائی رسید که محل اجتماع چوپانها بود.^{۱۳} در آنجا با چند نفر از خویشاوندان اخزیا، پادشاه یهودا برخورد. از آن ها پرسید: «شما کیستید؟» آن ها جواب دادند: «ما خویشاوندان اخزیا هستیم و برای دیدن شهزادگان و ملکه ایزابل می رویم.»^{۱۴} ییهو به مردان خود گفت: «اینها را زنده دستگیر کنید.» پس آن ها را که جمعاً چهل و دو نفر بودند دستگیر کرده در کنار چاه همان محل همه را کشتند و هیچکدام شان را زنده نگذاشتند.

اولاده ات تا نسل چهارم در اسرائیل پادشاهی کنند.»^{۳۱} به این ترتیب یهوه با خلوص نیت و از صمیم دل احکام خداوند، خدای اسرائیل را بجا نیاورد، بلکه برعکس، از کارهای یزبعام که مردم اسرائیل را براه گناه بُرد پیروی کرد.

وفات یهوه

^{۳۲} در آن ایام خداوند خواست که ساحة سرزمین اسرائیل را کوچکتر بسازد، بنابراین به خزایل، پادشاه ارام موقع داد که بسیاری از خاک آنرا،^{۳۳} از شرق دریای اردن تا شهر جلعاد و همچنین جاد، رثوبین، مَنَسی - از دریای عروعر، در وادی آرئون تا جلعاد و باشان را تصرف کند.^{۳۴} بقیه فعالیتها و کارروائی های یهوه و میزان قدرت او در کتاب پادشاهان اسرائیل ثبت اند.^{۳۵} یهوه بعد از آنکه فوت کرد در سامره دفن شد و پسرش، یهواآخاز بجای او بر تخت سلطنت نشست.^{۳۶} یهوه مدت بیست و هشت سال پادشاه اسرائیل در سامره بود.

عتلیا، ملکه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ)

(۲۲: ۱۰ - ۲۳: ۱۵)

وقتی عتلیا از مرگ پسر خود، اخزیا خبر شد، تمام اعضای خاندان سلطنتی را بقتل رساند.^{۱۲} اما یهوشبَع، که دختر یههورام و خواهر اخزیا بود، یوآش، پسر اخزیا را، پیش از آنکه نوبت کشتنش برسد، از بین پسران شاه دزدیده همراه با دایه اش در یکی از اطاقهای

استثناء آمدند و همه بداخل معبد رفتند تا آنکه در معبد دیگر جای پای ماندن نبود.^{۲۲} بعد به تحویلدار البسه امر کرده گفت: «برای همه پرستش کنندگان بعل لباس بیاور.» او برای آن ها لباس را آورد.^{۲۳} سپس با یهوناداب، پسر زکاب به معبد بعل رفت و به مردم گفت: «متوجه باشید که در اینجا هیچ کسی از پرستندگان خداوند را اجازه ندهید که داخل شود، همگی باید از پیروان بعل باشند.»^{۲۴} بعد از آن مراسم قربانی را شروع کردند.

در عین حال یهوه هشتاد نفر را در بیرون دروازه گماشت و به آن ها گفت: «اگر یکی از آن ها را بگذارید که فرار کند سزای تان مرگ است.»^{۲۵} به مجردیکه مراسم قربانی پایان رسید، یهوه به محافظین و مأمورین گفت: «بروید همه را بکشید و احدی را زنده نگذارید.» پس همه را با شمشیر کشتند و اجساد آن ها را بیرون انداختند و بعد دوباره بداخل معبد رفتند^{۲۶} و ستون بعل را بیرون آورده سوختاندند.^{۲۷} به این ترتیب ستون بعل را با معبد آن ویران کردند و معبدش را به خاکروبه ای تبدیل نمودند که تا به امروز به همان حال باقی است.

^{۲۸} یهوه همه آثار بعل را از اسرائیل از بین برد.^{۲۹} اما راه و روش گناه آلود یزبعام، پسر نباط را دنبال کرد، زیرا یزبعام مردم اسرائیل را تشویق به پرستش گوساله های طلائی که در بیت ثیل و دان بودند، نمود.^{۳۰} خداوند به یهوه فرمود: «چون تو همه نقشه های مرا در مورد اولاده اخاب عملی کردی، بنابراین وعده می دهم که

خواب عبادتگاه از عتلیا پنهان کرد و بنابراین زنده ماند. ^۳ در دوران حکومت ملکه عتلیا، یوآش مدت شش سال با دایه خود در عبادتگاه خداوند مخفی ماند. ^۴ در سال هفتم سلطنت ملکه عتلیا، یهویداع کاهن قوماندان گارد شاهی و محافظین قصر سلطنتی را به عبادتگاه خداوند دعوت کرد. با آن‌ها پیمان بست و از آن‌ها قول گرفت که با نقشه اش همکاری کنند. بعد یوآش، پسر اخزیا را به آن‌ها نشان داد. ^۵ سپس به آن‌ها هدایت داده گفت: «یک سوم شما که در روز سبت بسر وظیفه خود می‌آیند مراقب قصر شاهی، ^۶ یک سوم تان متوجه دروازه سور باشند و یک سوم دیگر تان پشت سر محافظین، دروازه دیگر را مراقبت کنند و نگذارند که کسی بداخل قصر برود. ^۷ آنهایی که در روز سبت رخصت هستند باید مراقب عبادتگاه خداوند باشند. ^۸ همگی مسلح بوده از پادشاه محافظت کنند و هر کسیکه نزدیک بیاید باید کشته شود.»

گذاشت، یک نسخه قانون شاهی را به او داد و او را بعنوان پادشاه انتخاب و مسح کرد. بعد همگی کف زدند و گفتند: «زنده باد پادشاه!»

^{۱۳} وقتی آواز غلغله محافظین و مردم بگوش عتلیا رسید، بداخل عبادتگاه خداوند رفت. ^{۱۴} در آنجا پادشاه را دید که طبق رسوم آن زمان پیش ستون ایستاده بود و افسران نظامی و نوازندگان سرنا در پهلویش جا گرفته بودند. همه مردم کشور خوشی می‌کردند و سرنا می‌نواختند. عتلیا لباس خود را پاره کرده فریاد زد: «خیانت! خیانت!» ^{۱۵} یهویداع کاهن به افسران نظامی امر کرده گفت: «این زن را از بین دو صف بیرون ببرید و هر کسی را که برای کمکش بیاید بقتل برسانید. اما او را در عبادتگاه خداوند نکشید.» ^{۱۶} پس عتلیا را دستگیر کردند و از راهی که اسپها داخل قصر می‌شدند بیرون برده بقتل رساندند.

اصلاحات یهویداع

(همچنین در دوم تواریخ ۲۳: ۱۶ - ۲۱)

^{۱۷} یهویداع از پادشاه و مردم خواست که عهد کنند و مطابق آن قول بدهند که قوم خداوند باشند. او همچنین پیمانی بین پادشاه و مردم بست. ^{۱۸} سپس مردم داخل معبد بعل رفتند و آنرا ویران کردند. قربانگاه و بتها را شکستند. متان، کاهن بعل را در پیشروی قربانگاه کشتند. یهویداع محافظینی هم برای عبادتگاه خداوند مقرر کرد. ^{۱۹} بعد یهویداع، افسران نظامی، گارد شاهی و محافظین قصر

^۹ افسران نظامی قرار هدایت یهویداع کاهن رفتار کردند. هر کدام مردان خود را خواه در روز سبت کار می‌کردند خواه رخصت بودند با خود بحضور یهویداع آوردند. ^{۱۰} یهویداع نیزه‌ها و سپرهای را که متعلق به داود پادشاه و در عبادتگاه خداوند بودند به آن‌ها داد. ^{۱۱} محافظین سلاح به دست، در سمت شمال و جنوب عبادتگاه و بدور قربانگاه برای محافظت پادشاه موضع گرفتند. ^{۱۲} آنگاه یهویداع شهزاده را آورد، تاج شاهی را بر سرش

خود خواسته به آن‌ها گفت: «چرا عبادتگاه را ترمیم نمی‌کنید؟ از این ببعد پولی را که می‌گیرید برای خود مصرف نکنید، بلکه آنرا برای ترمیم عبادتگاه به کار ببرید.»^۸ پس کاهنان موافقه کردند که نه پولی از مردم دریافت کنند و نه خودشان کار ترمیم عبادتگاه را بدوش بگیرند.

^۹ بعد یهو یاداع صندوقی را گرفته سر آن را سوراخ کرد و در پهلوی قربانگاه، در سمت راست راه دخول عبادتگاه گذاشت. کاهنانی که مسئول نگهداری دروازه عبادتگاه بودند همه پولی را که مردم برای عبادتگاه خداوند می‌آوردند در آن می‌انداختند.^{۱۰} وقتی صندوق از پول پُر می‌شد محاسب شاه و رئیس کاهنان می‌آمدند همه پولها را حساب کرده در خریطه‌ها می‌انداختند و سر خریطه‌ها را می‌بستند.^{۱۱} بعد پول را وزن نموده به کسانی که کار ترمیم عبادتگاه خداوند را نظارت می‌کردند، می‌سپردند. آن‌ها از آن پول اجوره نجار، بنا،^{۱۲} معمار، سنگتراش و قیمت چوب سنگهای تراشیده و دیگر مصارف ترمیم عبادتگاه را می‌پرداختند.^{۱۳} مگر برای ساختن لگنهای نقره‌ای، گلگیر، کاسه، سرنا، ظروف طلا و نقره مورد ضرورت عبادتگاه خداوند از آن پول استفاده نمی‌کردند.^{۱۴} همه آن پول را برای اجرت کارگران و خریداری مصالح تعمیراتی جهت ترمیم عبادتگاه خداوند مصرف می‌کردند.^{۱۵} چون مردانیکه مسئولیت کار ترمیم را بدوش داشتند همگی اشخاص

سلطنتی و مردم پادشاه را از عبادتگاه به قصر شاهی بردند. یوآش از راه دروازه محافظین به قصر داخل شد و بر تخت شاهی نشست.^{۲۰} همه مردم خوشحال بودند و بعد از مرگ عتلیا شهر آرام و خاموش شد.
^{۲۱} یوآش هفت ساله بود که پادشاه یهودا شد.

یوآش، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۴: ۱ - ۱۶)

۱۲

در سال هفتم سلطنت ییهو، یوآش پادشاه شد و مدت چهل سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش زبیه و از ساکنین بئرشبع بود.^۲ یوآش تا آخر عمر خود به پاکی زندگی کرد و با کمک و هدایات یهو یاداع کاهن کارهای خوبی کرد که خداوند را از خود راضی ساخت.^۳ با اینهم معابد بالای تپه‌ها را ویران نکرد و مردم هنوز هم در آن معابد قربانی تقدیم می‌نمودند و خوشبوئی دود می‌کردند.

^{۴-۵} یوآش به کاهنان گفت: «همه پولی را که مردم بصورت هدیه می‌آورند و پولی که به ذمه مردم است و همچنین پولی را که مردم به میل خود به عبادتگاه خداوند هدیه می‌کنند، شما موظف هستید که آن پولها را برای ترمیم عبادتگاه خداوند مصرف کنید.»

^۶ تا سال بیست و سوم سلطنت یوآش، کاهنان هنوز هم دست به کار ترمیم عبادتگاه نزده بودند.^۷ بنابراین یوآش یهو یاداع کاهن را با سایر کاهنان بحضور

صافدق بودند، از آن ها صورت حساب نمی خواستند. ^{۱۶} پول کفارهٔ جرم و گناه به عبادتگاه خداوند آورده نمی شد، بلکه آن پول به کاهنان تعلق داشت.

یوآش به خزایل جزیه می دهد

^{۱۷} در این وقت خزایل، پادشاه آرام به شهر جت حمله برد و آنرا تصرف نمود. بعد بعزم جنگ بسوی اورشلیم حرکت کرد. ^{۱۸} یوآش، پادشاه یهودا همه اشیائی را که اجداد او، یعنی یهوشافاط، یهورام و اخزیا، پادشاهان یهودا وقف خداوند کرده بودند بر علاوهٔ همه چیزهای نقره و طلا را که در خزانه های عبادتگاه و قصر شاه بودند بعنوان تحفه برای خزایل فرستاد، بنابراین خزایل از حمله به اورشلیم صرف نظر کرد.

^{۱۹} بقیه حوادث دوران سلطنت یوآش و کارروائی های او در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا نوشته شده اند. ^{۲۰} بعد مأمورین او برضدش توطئه کردند و او را در خانهٔ ملو، در امتداد راهیکه بسوی سلی می رفت کشتند. ^{۲۱} قاتلین او یوزاکار، پسر شمعت و یهورزباد، پسر شومیر بودند. جسد او را با اجدادش در شهر داود بخاک سپردند و پسرش، امصیا جانشین او شد.

یهوآخاز، پادشاه اسرائیل

۱۳

در سال بیست و سوم سلطنت یوآش، پسر اخاز بود که یهوآخاز بعنوان پادشاه قلمرو اسرائیل در سامره بر تخت سلطنت نشست و مدت

یهوآش، پادشاه اسرائیل

^۱ در سال سی و هفتم سلطنت یوآش، پادشاه یهودا، یهوآش، پسر یهوآخاز در

دیگر را بگیر و آن‌ها را به زمین بزن.»
یهوآش سه بار بزمین زد و بس کرد.
۱۹ الیشع قهر شد و گفت: «تو باید پنج
یا شش بار می زدی، در آن صورت
می توانستی ارامیان را بکلی از بین
ببری، اما حالا فقط سه بار می توانی
آن‌ها را شکست بدهی.»

۲۰ بعد الیشع فوت کرد و او را بخاک
سپردند.

لشکر موآب هر ساله در موسم بهار به
کشور اسرائیل حمله می کردند. ۲۱ یکرز
وقتی چند نفر می خواستند جنازه ای را
دفن کنند، لشکری را دیدند. آن‌ها به
عجله مرده را در قبر الیشع انداختند.
بمجردیکه مرده به استخوان‌های
الیشع تماس کرد، زنده شد و سر دو
پا ایستاد.

اسرائیل شهرهای از دست رفته را دوباره به دست می آورد

۲۲ خزایل، پادشاه آرام در تمام دوران
سلطنت یهوآخاز بر مردم اسرائیل ظلم
می کرد. ۲۳ اما خداوند بر آن‌ها مهربان
شد و بخاطر عهدهی که به ابراهیم،
اسحاق و یعقوب داده بود نخواست
که آن‌ها از بین بروند و یا آن‌ها را
فراموش کنند.

۲۴ پس از آنکه خزایل، پادشاه آرام فوت
کرد، پسرش بنهد جانشین او شد. ۲۵ آنگاه
یهوآش شهرهایی را که پدرش، یهوآخاز
از دست داده بود دوباره تصرف کرد و
برای به دست آوردن آن شهرها سه بار
آن‌ها را شکست داد.

سامره پادشاه اسرائیل شد و مدت شانزده
سال سلطنت کرد. ۱۱ او هم با کارهای
زشت خود خداوند را ناراضی ساخت و
به همان راه گناه آلودی که یژبعام، پسر
نباط مردم اسرائیل را بُرد قدم برداشت و
از آن راه برنگشت. ۱۲ بقیه حوادث زمان
سلطنت یهوآش، کارروائی‌ها و همچنین
شجاعت و جنگهای او با امصیا، پادشاه
یهودا در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل
نوشته شده اند. ۱۳ وقتی یهوآش فوت کرد
او را در سامره با دیگر پادشاهان اسرائیل
دفن کردند و یژبعام بجای او بر تخت
سلطنت نشست.

وفات الیشع

۱۴ در این وقت الیشع به مرض مهلکی
مبتلا و بستری شده بود. یهوآش، پادشاه
اسرائیل به عیادت او آمد و برایش گریه
کرد و گفت: «پدر من! پدر من! ای حامی
و مدافع شجاع قوم اسرائیل!» ۱۵ الیشع
به او گفت: «یک تیر و کمان را بگیر.»
یهوآش تیر و کمان را گرفت. ۱۶ الیشع به
پادشاه امر کرد: «حالا کمان را به دست
بگیر و آماده شو!» او چنان کرد. بعد
الیشع دستهای خود را بر دستهای پادشاه
گذاشت ۱۷ و گفت: «کلکین سمت مشرق
را باز کن.» یهوآش کلکین را باز کرد
و الیشع گفت: «حالا تیر را رها کن.»
یهوآش تیر را رها کرد. آنگاه الیشع
گفت: «این تیر خداوند است؛ تیر
پیروزی بر ارامیان، زیرا تو با ارامیان
در اُفیک می جنگی و همه آن‌ها را نابود
می کنی.» ۱۸ سپس اضافه کرد: «تیرهای

آمصیا، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۵: ۱ - ۲۴)

۱۴

در سال دوم سلطنت یهوآش، پسر یهوآخاز، پادشاه اسرائیل بود که آمصیا، پسر یوآش پادشاه یهودا شد.^۱ او در سن بیست و پنج سالگی به سلطنت رسید و مدت بیست و نه سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش یهووعدان و از مردم اورشلیم بود.^۲ آمصیا مانند پدر خود، یوآش با کارهای نیک خود رضامندی و خوشنودی خداوند را حاصل کرد، اما نه به اندازه جد خود، داود.^۳ معابد بالای تپه ها را بحال شان گذاشت و مردم هنوز هم در آن معابد قربانی می کردند و بخور می سوزاندند.^۴ بمجربدی که همه قدرت و اختیار مملکت را در دست گرفت تمام مأمورینی را که در قتل پدرش دست داشتند از بین برد.^۵ اما فرزندان قاتلان را، طبق احکام تورات نکشت. چونکه خداوند چنین فرموده بود: «والدین بخاطر فرزندان کشته نشوند و همچنین فرزندان بسبب گناه والدین بقتل نرسند، بلکه هرکسی باید به موجب گناه خودش جزا ببیند.»

^۶ آمصیا یکبار ده هزار نفر از ادومیان را در وادی نمک بقتل رساند. سالع را تصرف کرد نام آنرا به یقتئیل تبدیل نمود که تا به امروز به همین نام یاد می شود.^۷ بعد آمصیا به یهوآش، پسر یهوآخاز، نواسه یهو، پادشاه اسرائیل پیام فرستاده گفت: «بیا که

باهم زور آزمائی کنیم.»^۸ یهوآش در جواب آمصیا گفت: «شترخار لبنان به سرو لبنان پیام فرستاده گفت: «دخترت را به پسر من بده.» اما در همان اثنا یک حیوان وحشی لبنان که از آنجا می گذشت شترخار را پایمال کرد. «همین افتخاری که ادومیان را شکست دادی برایت بس است و حالا در خانه ات به آرامی زندگی کن. چرا برای خود مشکلات خلق می کنی و مردم یهودا را هم با خود در بلا گرفتار می سازی؟»

^۹ اما آمصیا به سخنان او گوش نداد. بنابراین یهوآش، پادشاه اسرائیل بجنگ او رفت. هر دو پادشاه در مقابل هم در بیت شمس که متعلق به یهودا بود صف آرا شدند.^{۱۰} یهودا شکست خورد و همه شان به خانه های خود فرار کردند.^{۱۱} یهوآش آمصیا را دستگیر کرد و بعد با سپاه خود به اورشلیم رفت. دیوار اورشلیم را از «دروازه افرایم» تا «دروازه زاویه» که دوصد متر طول داشت ویران کرد.^{۱۲} تمام نقره، طلا و ظروفی را که در عبادتگاه خداوند و خزانه قصر شاهی بود گرفت و با یک عده اسیران به سامره برگشت.

^{۱۳} بقیه کارروائی های یهوآش، قدرت و شیوه ای که در جنگ با آمصیا، پادشاه یهودا به کار برد همه در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ثبت است.^{۱۴} وقتی یهوآش فوت کرد او را با اجدادش در مقبره پادشاهان اسرائیل در سامره بخاک سپردند و یزبعام جانشین او شد.

همگی - غلام و آزاد - رنج می کشیدند و غمخوار و مددگاری نداشتند.^{۲۷} بر علاوه خداوند وعده فرموده بود که نام اسرائیل را از صفحه روزگار محو نمی کند، بنابراین آن ها را بوسیله یزبعام دوم، پسر یوآش نجات داد.

^{۲۸} بقیه وقایع دوران سلطنت یزبعام، کارها، قدرت، جنگها و اینکه چطور دمشق و حمات را که متعلق به یهودا بودند دوباره به دست آورد، همه در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ثبت اند.^{۲۹} وقتی یزبعام فوت کرد با اجداد خود پیوست و بعد از او پسرش، زکریا پادشاه شد.

عزریا، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۶: ۱ - ۲۳)

در سال بیست و هفتم سلطنت یزبعام دوم، پادشاه اسرائیل، عزریا، پسر آمصیا پادشاه یهودا شد.^{۱۲} او شانزده ساله بود که به سلطنت رسید و مدت پنجاه و دو سال در اورشلیم پادشاهی کرد.^۳ او مثل پدر خود، آمصیا با اعمال نیک خود رضایت و خوشنودی خداوند را حاصل کرد.^۴ با اینهم معابد تپه ها را ویران نکرد و مردم هنوز هم در آن معابد قربانی می کردند و بخور می سوزاندند.^۵ خداوند عزریا را به مرض جذام مبتلا کرد که تا آخر عمر از آن رنج می برد، بنابراین در یک خانه جداگانه زندگی می کرد و پسرش، یوتام اداره امور قصر سلطنتی و مملکت را در دست داشت.^۶ بقیه حوادث زمان سلطنت عزریا و کارهای او همه در کتاب

مرگ آمصیا، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۵: ۲۵ - ۲۸)

^{۱۷} بعد از وفات یهوآش، پادشاه اسرائیل، آمصیا مدت پانزده سال زندگی کرد.^{۱۸} بقیه وقایع دوران سلطنت آمصیا در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا نوشته شده اند.^{۱۹} پسانتر در اورشلیم توطئه ای برضد او چیدند و او به لاکیش فرار کرد، اما دشمنانش به تعقیبش رفته در آنجا او را بقتل رساندند.^{۲۰} مردم یهودا جنازه او را بر اسب حمل کرده به اورشلیم بردند و با پدرانش در شهر داود بخاک سپردند.^{۲۱} بعد از او تاج شاهی را بر سر پسر شانزده ساله اش، عزریا گذاشتند.^{۲۲} عزریا پس از وفات پدر خود، ایلت را دوباره آباد کرد و به یهودا مسترد نمود.

یزبعام دوم، پادشاه اسرائیل

^{۲۳} در سال پانزدهم سلطنت آمصیا، پادشاه یهودا، یزبعام، پسر یوآش در سامره پادشاه اسرائیل شد و مدت چهل و یک سال سلطنت کرد.^{۲۴} با کارهای زشت خود خداوند را ناراضی ساخت. از راه و روش خطای یزبعام، پسر نباط که مردم اسرائیل را براه گناه بُرد، پیروی کرد و از آن دست نکشید.^{۲۵} سرحد اسرائیل را از دهانه حمات تا بحیره عربه دوباره به دست آورد. این کار او نتیجه پیشگویی خداوند، خدای اسرائیل بود که به یونس نبی، پسر اُمّای، از اهالی جت حافر، فرموده بود.^{۲۶} زیرا خداوند دید که مصیبت و رنج مردم اسرائیل از حد گذشته است و

تاریخ پادشاهان یهودا ذکر شده اند. ۷ وقتی عَزْرِیا فوت کرد، او را با پدراننش در شهر داود دفن کردند و پسرش، یوتام جانشین او شد.

سلطنت زَکْرِیا بر اسرائیل

۸ در سال سی و هشتم سلطنت عَزْرِیا، پادشاه یهودا، زکریا، پسر یَزْبَعام در سامره پادشاه اسرائیل شد و مدت شش ماه سلطنت کرد. ۹ او با کارهای شرارت آمیز خود خداوند را ناراضی ساخت. مثل پدران خود خطاکار بود و دست از گناه برنداشت و مانند پدران خود سبب شد که مردم اسرائیل مرتکب گناه شوند. ۱۰ شلوم، پسر یابیش برضد او شورش کرد و او را در ملاء عام بقتل رساند و خودش جانشین او شد. ۱۱ بقیه وقایع دوران سلطنت زکریا و کارروائی های او در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ثبت شده اند. ۱۲ به این ترتیب خداوند وعده خود را که به ییهو داده بود عملی ساخت، چونکه فرموده بود: «اولاده ات تا نسل چهارم بر تخت سلطنت اسرائیل می نشینند» و همانطور هم شد.

شلوم، پادشاه اسرائیل

۱۳ در سال سی و نهم سلطنت عَزْرِیا، پادشاه یهودا، شلوم، پسر یابیش پادشاه شد و مدت یک ماه در سامره سلطنت کرد.

۱۴ بعد مَنَحیم، پسر جادی از تیرزه به سامره آمد و شلوم را در آنجا کشت و خودش بجای او پادشاه اسرائیل شد. ۱۵ همه کارهای شلوم بشمول توطئه او برضد زکریا

مَنَحیم، پادشاه اسرائیل

۱۷ در سال سی و نهم سلطنت عَزْرِیا، پادشاه یهودا، مَنَحیم، پسر جادی بر تخت سلطنت اسرائیل نشست و مدت ده سال در سامره پادشاه بود. ۱۸ او کارهایی کرد که در نظر خداوند زشت بودند. در سراسر عمر خود از راه و روش گناه آلود یَزْبَعام، پسر نباط که مردم اسرائیل را براه گناه برد، پیروی کرد. ۱۹ بعد فول، پادشاه آشور، به کشور اسرائیل حمله کرد و مَنَحیم برای اینکه فول از او در ادامه سلطنت بر کشور اسرائیل حمایت کند در حدود هفتاد خروار نقره به او داد. ۲۰ مَنَحیم پول را از مردم ثروتمند اسرائیل به زور گرفت و آن ها را وادار کرد که هر کدام شان پنجاه مثقال نقره به پادشاه آشور بدهد. بنابراین پادشاه آشور از توقف در آنجا صرف نظر کرده به کشور خود برگشت. ۲۱ بقیه وقایع دوران سلطنت مَنَحیم و فعالیت های او در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ثبت شده اند. ۲۲ بعد مَنَحیم فوت کرد و با اجداد خود پیوست و پسرش، فَقحیا جانشین او شد.

سلطنت فَقحیا بر اسرائیل

۲۳ در سال پنجاهم سلطنت عَزْرِیا، پادشاه یهودا، فَقحیا، پسر مَنَحیم در سامره بر تخت سلطنت اسرائیل نشست و مدت

یوتام، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۷: ۱ - ۹)

۳۲ در سال دوم پادشاهی فֶقֶח بود که یوتام، پسر عَزْرِیا پادشاه یهودا شد. ۳۳ او در بیست و پنج سالگی به پادشاهی رسید و مدت شانزده سال در اورشلیم سلطنت کرد. نام مادرش یروشه و دختر صادق بود. ۳۴ او مثل پدر خود، عَزْرِیا نیک عمل بود و خداوند را از خود خوشنود ساخت. ۳۵ با اینهم معابد بالای تپه ها را ویران نکرد و مردم هنوز هم در آن معابد قربانی می کردند و بخور می سوزاندند. او دروازه فوقانی عبادتگاه خداوند را ساخت. ۳۶ بقیه وقایع دوران سلطنت یوتام و کارروائی های او در کتاب سلاطین یهودا ثبت اند. ۳۷ در همین وقت بود که خداوند رزین، پادشاه آرام و فֶقֶח، پسر رملیا را بجنگ یهودا فرستاد. ۳۸ بعد یوتام فوت کرد و او را با پدرانش در مقبره شاهی، در شهر داود بخاک سپردند و پسرش آحاز جانشین او شد.

آحاز، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۲۸: ۱ - ۲۷)

۱۶ در سال هفدهم سلطنت فֶقֶח، پسر رملیا، احاز پسر یوتام بر تخت سلطنت یهودا نشست. ۲ او بیست ساله بود که پادشاه شد و مدت شانزده سال در اورشلیم سلطنت کرد. او در زندگی، مثل جد خود، داود که خداوند، خدای خود را با اعمال نیک خود راضی و خوشنود ساخت رفتار نکرد، ۳ بلکه راه و روش

دو سال پادشاهی کرد. ۲۴ او کارهائی کرد که در نظر خداوند زشت بود. او از اعمال بد یَئُبعام، پسر نباط که مردم اسرائیل را براه خطا بُرد دست نکشید. ۲۵ یکی از مأمورین او بنام فֶقֶח، پسر رملیا برضد او شورش کرد و با همراهی پنجاه نفر از مردم جلعاد، او را با دو نفر دیگر بنامهای ارحوب و آریه در قصر شاهی در سامره بقتل رساند و بجای او پادشاه شد. ۲۶ بقیه حوادث دوران سلطنت فֶقֶح در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل ذکر یافته اند.

سلطنت فֶقֶح بر اسرائیل

۲۷ در سال پنجاه و دوم سلطنت عَزْرِیا، پادشاه یهودا، فֶقֶح، پسر رملیا در سامره پادشاه شد و مدت بیست سال بر اسرائیل سلطنت کرد. ۲۸ کارهای او همه در نظر خداوند زشت بود. از راه و روش بد یَئُبعام، که باعث شد مردم اسرائیل مرتکب گناه شوند، پیروی کرد. ۲۹ در دوران سلطنت فֶقֶح، تَغَلت فلاسر، پادشاه آشور، به اسرائیل حمله کرد و شهرهای عیون، آبل، بیت معکه، یانوح، قادش، حاصور، جلعاد، جلیل و تمام سرزمین نفتالی را تصرف کرد و مردم شان را اسیر کرده به آشور برد. ۳۰ در سال بیستم سلطنت یوتام، پسر عَزْرِیا، هوشع، پسر ایله دست بشورش زد و در یک حمله فֶقֶح را بقتل رساند و بعوض او پادشاه شد. ۳۱ بقیه وقایع سلطنت فֶقֶح و کارهای او در کتاب تاریخ پادشاهان اسرائیل نوشته شده است.

نقشه ای که آحاز از دمشق برایش فرستاده بود، شروع به ساختن قربانگاهی با همان شرایط و تفصیلات کرد و تا پیش از بازگشت آحاز از دمشق تکمیلش نمود.^{۱۱} وقتی پادشاه بازگشت و قربانگاه را دید، رفت^{۱۲} و قربانی سوختنی و هدیه آردی تقدیم کرد. شراب و خون قربانی صلح را بر آن ریخت.^{۱۳} قربانگاه برنجی را که وقف خداوند شده بود و در پیشروی عبادتگاه خداوند قرار داشت، برداشت و در سمت شمال قربانگاه نو گذاشت.^{۱۴} بعد پادشاه به اوریا امر کرد و گفت: «بر این قربانگاه بزرگ، قربانی سوختنی صبحانه، هدیه آردی شامگاهی، قربانی سوختنی و آردی پادشاه و قربانی مردم را باید تقدیم کنی و خون همه قربانی ها را بر آن بریزی، اما قربانگاه برنجی باید تنها برای استفاده شخصی من، بخاطر خواستن هدایت از خداوند باشد.»^{۱۵} پس اوریا همه چیزی را که پادشاه امر کرده بود اجرا کرد.

^{۱۶} بعد آحاز چوکات پایه ها را باز کرد و طشتها را از بالای آن برداشت و همچنین حوض بزرگ برنجی را که بر پشت دوازده گاو برنجی قرار داشت پائین کرد و بر پایه سنگی گذاشت.^{۱۷} آحاز برای خوشنودی پادشاه آشور تخت شاهی را از داخل عبادتگاه خداوند برداشت و راه مخصوصی را که برای رفتن شاه به عبادتگاه و شرکت در مراسم درست کرده بودند، مسدود نمود.

^{۱۸} بقیه وقایع دوران سلطنت آحاز و کارهای او در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ثبت اند.^{۱۹} بعد آحاز فوت کرد و در مقبره

زشت پادشاهان اسرائیل را در پیش گرفت. او حتی پسر خود را به پیروی از رسوم نفرت آمیز اقوامی که خداوند آن ها را از سر راه مردم اسرائیل دور کرد، قربانی نمود.^{۲۰} در معابد بالای تپه ها و زیر هر درخت سبز قربانی کرد و بخور سوزانید.

^{۲۱} رزین، پادشاه ارام و فقیح، پسر رملیا، پادشاه اسرائیل برای جنگ به اورشلیم رفتند و آنرا محاصره کردند، اما نتوانستند آحاز را شکست بدهند.^{۲۲} در همان وقت رزین، پادشاه ارام اداره شهر ایلت را به دست آورد و یهودیانی را که در آنجا می زیستند، بیرون راند و ارامیان را فرستاد تا در آن شهر زندگی کنند که تا به امروز در آنجا سکونت دارند.^{۲۳} آحاز نمایندگان را پیش تغلت فلاسر، پادشاه آشور با این پیام فرستاد: «من مثل یک فرزند، خدمتگار مخلص توام. خواهش می کنم که بیائی و مرا از دست پادشاهان ارام و اسرائیل نجات بدهی و در مقابل حمله آن ها از من دفاع کنی.»^{۲۴} آحاز همچنین هر قدر نقره و طلائی که در خزانه های عبادتگاه خداوند و قصر شاهی یافت برای پادشاه آشور فرستاد.^{۲۵} پادشاه آشور خواهش او را پذیرفت و به دمشق حمله کرد. آنرا تصرف نمود و مردم آنجا را اسیر کرد و به قیر برد و خود رزین را بقتل رساند.

^{۲۶} وقتی آحاز به ملاقات پادشاه آشور به دمشق رفت و قربانگاه آنجا را دید نقشه ساختمان آنرا با تمام جزئیاتش برای اوریی کاهن فرستاد.^{۲۷} اوریا مطابق

کردند،^۸ بلکه راه و روش اقوامی را که خداوند از سر راه شان دور کرده بود تعقیب کرده و رسوم زشتی را که پادشاهان اسرائیل مرتکب شدند، پیروی کردند.^۹ مردم اسرائیل مخفیانه کارهایی کردند که خداوند، خدای شان منع کرده بود. معابدی مثل بت پرستان در شهرهای خورد و بزرگ برای خود ساختند.^{۱۰} بر تپه ها و زیر هر درخت سبز بت و ستون آشیره ساختند.^{۱۱} مثل اقوامی که خداوند آن ها را از سر راه شان دور کرد، در آن جاهها قربانی می نمودند و خوشبوئی دود می کردند. با اعمال زشت خود آتش خشم خداوند را برافروختند.^{۱۲} خداوند به آن ها فرموده بود که بت پرستی نکنند اما آن ها باز هم آن کار را کردند.^{۱۳} خداوند بوسیلهٔ انبیاء و پیامبران به مردم اسرائیل و یهودا اخطار داده فرموده بود: «از کارهای زشت دست بردارید و از احکام من پیروی کنید. فرایض مرا مطابق شریعتی که ذریعهٔ انبیاء به اجداد تان داده بودم بجا آورید.»^{۱۴} ولی آن ها به کلام خداوند گوش ندادند. مثل اجداد شان که به خداوند، خدای خود ایمان نداشتند مغرور و سرکش شدند.^{۱۵} از اوامر او اطاعت نکردند. پیمانی را که با پدران شان بسته بود شکستند و به اخطار او اعتنا ننمودند، و از روی حماقت بتهای بی ارزش را پرستش کردند و خود شان هم بی ارزش شدند. راه و روش اقوامی را که در اطراف شان بودند، پیروی نمودند، باوجودیکه خداوند فرموده بود که از کارهای بد آن ها تقلید نکنند.^{۱۶} احکام

شاهی، در شهر داود بخاک سپرده شد. بعد از او پسرش، جزقیاء بر تخت سلطنت نشست.

هوشع، پادشاه اسرائیل

۱۷ در سال دوازدهم سلطنت آحاز، پادشاه یهودا، هوشع، پسر ایلا در سامره بر تخت سلطنت اسرائیل نشست و مدت نه سال پادشاهی کرد.^۱ او در برابر خداوند گناه ورزید، ولی نه به اندازهٔ پادشاهانی که پیش از او حکومت می کردند.^۲ شَلْمَنَاسَر، پادشاه آشور به جنگ او آمد. هوشع به او تسلیم شد و هر سال به او جزیه می داد.^۳ اما یک سال به او جزیه نداد و نمایندهٔ خود را پیش سوا، پادشاه مصر فرستاد و از او کمک خواست. چون پادشاه آشور خبر شد به جرم خیانتش او را دستگیر کرد و در زندان انداخت.

سقوط سامره

^۴ بعد شَلْمَنَاسَر به اسرائیل حمله بُرد. سامره را تصرف کرد و آن سرزمین مدت سه سال در تصرف آشوریان بود.^۵ حملهٔ آشوریان در سال نهم سلطنت هوشع رُخ داد. پادشاه آشور مردم اسرائیل را به آشور اسیر بُرد. بعضی از آن ها را در شهر حَلح، بعضی را در کنار دریای خابور در ناحیهٔ جوزان و بعضی را در شهرهای میدیان جا داد.^۶ سقوط سامره نتیجهٔ گناه مردم اسرائیل بود که در مقابل خداوند، خدای خود مرتکب شدند. خدائی که آن ها را از دست فرعون، پادشاه مصر نجات داد. آن ها نه تنها خدایان بیگانه را پرستش

آشوریان در سامره جاگزین می شوند

۲۴ پادشاه آشور مردم را از بابل، کوت، عوا، حَماَت و سفرایم آورد و آن ها را بجای مردم اسرائیل در شهرهای سامره جا داد. به این ترتیب آشوریان سامره را تصرف نموده در شهرهای آن سکونت اختیار کردند. ۲۵ چون این مردم در اوایل اقامت خود در آنجا خداوند را پرستش نکردند، بنابراین خداوند شیرها را در بین شان فرستاد تا بعضی از آن ها را بکشند. ۲۶ پس به پادشاه آشور خبر دادند و گفتند: «مردمی را که آوردی و در شهرهای سامره جا دادی از قوانین خدای آن سرزمین خبر ندارند، بنابراین او شیرها را فرستاد و آن ها مردم را می کشند، زیرا از شریعت خدای آن سرزمین بی خبر اند.» ۲۷ پادشاه آشور امر کرد: «یکی از کاهنان را که اسیر گرفته اید به آنجا بفرستید تا به آن ها شریعت خدای آن سرزمین را تعلیم بدهد.» ۲۸ پس یکی از کاهنان را که از سامره اسیر کرده بودند به بیت ئیل فرستادند و او در آنجا سکونت اختیار کرد و به آن ها آموخت که به چه ترتیب خداوند را بپرستند.

۲۹ اما مردمی که در سامره ساکن شدند برای خود خدایانی ساختند و در معابد بالای تپه ها که مردم سامره بنا کرده بودند قرار دادند. ۳۰ مردم بابل بت شکوت بُتوت را، مردم کوت بت نَرَجَل را، مردم حَماَت بت اشیم را، ۳۱ عویان بت های نِیخز و ترتاک را ساختند. مردم سفرایم پسران خود را برای اَدَرَمَلک و عَنَمَلک، خدایان

خداوند، خدای خود را فراموش کرده برای خود دو گوساله فلزی ساختند تا آن ها را پرستش کنند. همچنین مجسمه بت آشیره را ساختند و آفتاب و مهتاب و ستارگان را پرستیدند و خدمت آن ها را نمودند. ۱۷ پسران و دختران خود را برای خدایان بیگانه قربانی کردند. دست به جادوگری و فالبینی زدند و زندگی خود را وقف کارهایی نمودند که در نظر خداوند زشت بودند، لهذا خداوند را خشمگین ساختند. ۱۸ پس خداوند بر اسرائیل قهر شد و آن ها را از نظر انداخت و تنها قبیله یهودا در آن کشور باقی ماند.

۱۹ مردم یهودا هم از احکام خداوند، خدای خود اطاعت نکردند و از رسوم و شیوه ای که مردم اسرائیل در پیش گرفته بودند، تقلید کردند. ۲۰ خداوند تمام اولاده اسرائیل را ترک نمود و آن ها را به دست تاراجگران سپرد تا همه شان از حضور او محو شدند و به جزای اعمال خود رسیدند.

۲۱ بعد از آنکه خداوند اسرائیل را از خانواده داود جدا کرد، آن ها یَزُبَعام، پسر نباط را پادشاه خود انتخاب کردند. یَزُبَعام مردم اسرائیل را از پیروی خداوند بازداشت و سبب شد که آن ها مرتکب گناه بزرگی شوند. ۲۲ مردم اسرائیل از گناهان یَزُبَعام پیروی کردند و از گناه کردن دست نکشیدند. ۲۳ تا اینکه خداوند، همانطوریکه بوسیله تمام انبیاء پیشگوئی فرموده بود، مردم اسرائیل را از حضور خود راند. بنابراین آن ها در سرزمین آشور تا به امروز در حال تبعید بسر می برند.

شان، در آتش قربانی کردند. ^{۳۲} آن‌ها همچنان خداوند را عبادت می‌کردند و از بین خود، از هر گروه مردم کاهنان را در معابد بالای تپه‌ها گماشتند که برای شان در همان معابد قربانی تقدیم کنند. ^{۳۳} به این ترتیب آن‌ها هم خداوند و هم خدایان خود را می‌پرستیدند، ^{۳۴} و تا به امروز به همان عادات قدیم خود دوام داده از رسوم کشورهای اصلی خود پیروی می‌کنند.

حزقیاء، پادشاه یهودا (همچنین در دوم تواریخ ۱:۲۹ - ۲ و ۳۱:۱)

در سال سوم سلطنت هوشع، پسر ایله، پادشاه اسرائیل بود. که حزقیاء، پسر آحاز پادشاه یهودا شد. ^۲ او بیست و پنج ساله بود که به سلطنت رسید و مدت بیست و نه سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش آبی و دختر زکریا بود. ^۳ او مثل جد خود، داود با اعمال نیک خود خداوند را خوشنود و راضی ساخت. ^۴ معابد بالای تپه‌ها را از بین برد، مجسمه‌های سنگی و بت آشیره را شکست و مار برنجی را که نامش نُحشتان و موسی آنرا ساخته بود و بخاطریکه مردم اسرائیل برای آن قربانی می‌کردند تکه تکه کرد ^۵ و به خداوند، خدای اسرائیل توکل نمود. خلاصه هیچیک از پادشاهان اسرائیل - نه پیش از او و نه بعد از او - شخصیت او را نداشت. ^۶ به خداوند وفادار بود. از احکامی که خداوند به موسی داده بود همیشه پیروی می‌کرد. ^۷ خداوند با او بود و به هر کاری که دست می‌زد پیروز می‌شد. او در مقابل پادشاه آشور قیام کرد و نخواست که تابع او باشد. ^۸ فلسطینی‌ها را شکست داد و تا به غزه و اطراف آن حمله برد و شهرهای آنرا از خورد تا بزرگ تصرف کرد.

آن‌ها خداوند را پرستش نکردند. احکام، فرایض و اوامر او را که به اولادۀ یعقوب، داده بود بجا نیاوردند. (خداوند پسانتر نام یعقوب را به اسرائیل تبدیل کرد). ^{۳۵} خداوند با آن‌ها پیمانی بست و فرمود: «شما نباید خدایان دیگر را پرستید، یا آن‌ها را سجده کنید، یا خدمت آن‌ها را بنمائید و یا برای شان قربانی کنید، ^{۳۶} بلکه تنها خداوند را پرستید که با قدرت خدائی و بازوی توانای خود شما را از کشور مصر خارج کرد. شما باید او را سجده کنید و برای او قربانی تقدیم نمائید. ^{۳۷} از فرایض، احکام و شریعت او که برای شما نوشت، همیشه و با دقت کامل پیروی کنید. از پرستش خدایان بیگانه بپرهیزید: ^{۳۸} پیمانی را که با شما بسته‌ام از یاد نبرید و خدایان دیگر را عبادت نکنید، ^{۳۹} بلکه تنها خداوند، خدای خود را که شما را از دست همه دشمنان نجات داد بپرستید.» ^{۴۰} باز هم مردم به کلام خداوند گوش ندادند و عادات و رسوم قدیم خود را ترک نکردند.

۱۸

۱۶ او همچنین طلاهایی را که خودش با آن‌ها دروازه‌ها و ستونهای عبادتگاه خداوند را پوشانده بود جدا کرد و به پادشاه آشور داد. ۱۷ پادشاه آشور سه نفر از مأمورین خود را که القاب شان ترتان، ریساریس و ریشاکی بود، با لشکر بزرگی از لاکیش فرستاد. آن‌ها در نزدیک حوض بالا، در امتداد شاهراه، در کنار مزرعه کازر موضع گرفتند. ۱۸ بعد به جزقیآ خبر دادند و سه نفر از نمایندگان او، یعنی الیاقیم، پسر جلقیا، منتظم قصر شاهی، شبنای سرمنشی و یوآخ، پسر آساف، وقایع نگار به ملاقات آن‌ها رفتند.

۱۹ فرماندار نظامی به آن‌ها گفت: «امپراطور آشور می‌خواهد بداند که چرا جزقیآ اینقدر بخود متیقن است؟» ۲۰ آیا محض حرف خالی می‌تواند در برابر قدرت نظامی مقاومت کند؟ تو با پشتیبانی چه کسی در مقابل من دست بشورش زده‌ای؟ ۲۱ تو از مصر انتظار کمک را داری، اما آن‌ها مثل نئی شکسته‌ای هستند که هر که آنرا عصای خود سازد و بر آن تکیه کند بدستش فرورفته زخمی‌اش می‌کند. فرعون، پادشاه مصر برای هر کسیکه به او اعتماد نماید بمنزله همان نئی است. ۲۲ اگر می‌گوئی: «ما به خداوند، خدای خود توکل داریم.» پس آیا خودت نبودى که معابد و قربانگاه‌های خداوند را ویران کردی؟ آیا تو مردم یهودا و اورشلیم را تشویق نکردی و نگفتی که آن‌ها باید در مقابل قربانگاه اورشلیم عبادت کنند. ۲۳ من از طرف آقای خود، پادشاه آشور با

۹ در سال چهارم جزقیآ و سال هفتم پادشاهی هوشع، پسر ایله، پادشاه اسرائیل بود که شلمناسر، پادشاه آشور، به سامره حمله کرد و آنرا محاصره نمود، ۱۰ و در پایان سال سوم آنرا متصرف شد. در سال ششم سلطنت جزقیآ و در سال نهم پادشاهی هوشع، تمام سرزمین سامره را فتح کرد. ۱۱ پادشاه آشور، مردم اسرائیل را اسیر کرده به آشور برد. بعضی از آن‌ها را در شهر حَلح، بعضی را در کنار دریای خابور، در ناحیه جوزان و بعضی را در شهرهای میدیان جا داد، ۱۲ زیرا آن‌ها به کلام خداوند، خدای خود اعتنا نکردند، پیمان او را شکستند و احکامی را که ذریعه بنده خود، موسی به آن‌ها داده بود، نه به آن‌ها گوش دادند و نه از آن‌ها پیروی کردند.

حمله سناخریب بر یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۲: ۱ - ۱۹؛

اشعیا ۳۶: ۱ - ۲۲)

۱۳ در سال چهاردهم سلطنت جزقیآ بود که سناخریب، پادشاه آشور به یهودا حمله کرده آنرا فتح نمود و شهرهای مستحکم آن را تسخیر نمود. ۱۴ جزقیآ پیامی به این مضمون به سناخریب که در لاکیش بود فرستاد: «من خطا کرده‌ام؛ لشکرت را از اینجا بیرون کن و هر چیزیکه بخواهی برایت انجام می‌دهم.» پس پادشاه آشور از او درخواست کرد که برایش سیصد وزنه نقره و سی وزنه طلا بفرستد. ۱۵ جزقیآ تمام نقره‌ای را که در خزانه‌های عبادتگاه خداوند و قصر شاهی بود برای او فرستاد.

آسودگی زندگی کنید. به آرامی از انگور تان بخورید، از انجیر تان استفاده کنید و از آب چاه تان بنوشید.^{۳۲} بعد من می آیم و شما را در سرزمینی مثل کشور خود تان می برم - در جائیکه سرشار از غله و شراب، دارای باغهای انگور و زیتون و پُر از عسل است - در آنجا با همه نعمت هایش زندگی کنید و در اینجا از قحطی نمیرید. حرف جزقیبا را باور نکنید. او شما را فریب می دهد و می گوید: «خداوند ما را نجات می دهد.»^{۳۳} کدامیک از خدایان مردم توانسته است که کشور خود را از دست پادشاه آشور نجات بدهد؟^{۳۴} بر سر خدایان حمات و آرفاد چه آمد؟ خدایان سفرایم، هینع و عواکجا هستند؟ آیا آن ها توانستند سامره را نجات بدهند؟^{۳۵} در صورتیکه خدایان آن ممالک نتوانستند خود را از دست من نجات بدهند، پس خداوند چطور می تواند اورشلیم را از دست من رهائی بخشد؟»

^{۳۶} مردم همه خاموش ماندند و حرفی بزبان نیاوردند، زیرا پادشاه امر کرده بود که جوابی به آن ها ندهند.^{۳۷} آنگاه اِلیاقیم، شینا و یوآخ با جامه های دریده پیش جزقیبا رفتند و پیام رِشاقی را به او رساندند.

جزقیبا از اشعیا مشوره می خواهد (همچنین در اشعیا ۳۷: ۱-۷)

وقتی جزقیبا گزارش آن ها را شنید، لباس خود را پاره کرد، نمد پوشید و به عبادتگاه خداوند رفت.

۱۹

تو شرط می بندم و به تو دو هزار اسپ می دهم که نتوانی بهمان تعداد نفر پیدا کنی که بر آن ها سوار شوند!^{۲۴} تو خودت متکی به عراده و سواران مصری هستی و قادر نیستی که حتی یک افسر ساده آقايم را شکست بدهی.^{۲۵} آیا تو خیال می کنی که ما به میل و اراده خود به اینجا آمده ایم؟ نی، ما را خداوند به اینجا فرستاد و فرمود که بیائیم، حمله کنیم و اینجا را از بین ببریم.»

^{۲۶} آنگاه اِلیاقیم، شینا و یوآخ به رِشاقی گفتند: «لطفاً با این خدمتگاران بزبان آرامی حرف بزن که ما آنرا می دانیم، بزبان یهودی صحبت نکن، زیرا مردمیکه بر سر دیوار هستند می شنوند.»^{۲۷} اما رِشاقی در جواب آن ها گفت: «آیا فکر می کنی که آقايم مرا فرستاد تا تنها با پادشاه و با شما حرف بزنم؟ نی، ما می خواهیم آنهایی که بر سر دیوار هستند هم حرف ما را بشنوند، زیرا آن ها هم مثل شما محکوم اند تا از نجاست خود بخورند و از ادرار خود بنوشند.»

^{۲۸-۲۹} بعد رِشاقی برخاست و با آواز بلند بزبان یهودی گفت: «پیام پادشاه بزرگ آشور را بشنوید که می فرماید: نگذارید که جزقیبا شما را بفریبد، زیرا او نمی تواند شما را از دست من نجات بدهد.^{۳۰} باور نکنید که اگر به شما بگوید: «به خدا اعتماد داشته باشید و او شما را نجات می دهد و پادشاه آشور را از تصرف شهر ما باز می دارد.»^{۳۱} به حرف جزقیبا گوش ندهید، زیرا پادشاه آشور می گوید: بیائید و تسلیم شوید؛ آنگاه می توانید به

جزقیّا، پادشاه یهودا فرستاد: ^{۱۰} «خدائی که تو به او اعتماد داری به تو وعده داده است که پادشاه آشور اورشلیم را تصرف کرده نمی تواند، اما تو باید باور نکنی و فریب نخوری. ^{۱۱} شاید شنیده باشی که پادشاهان آشور به هر مملکتی که حمله کرده اند آنرا بکلی نابود ساخته اند. پس تو فکر می کنی که از دست ما نجات می یابی؟ ^{۱۲} وقتی پدران من شهرهای جوزان، حاران، رِزف و مردم عدن را که در تلسار زندگی می کردند از بین بردند آیا خدایان شان توانستند که آن ها را نجات بدهند؟ ^{۱۳} کجا هستند پادشاهان حَمات، ارفاد، سفرایم، هیع و عوا؟»

دعای جزقیّا

(همچنین در اشعیا ۳۷: ۱۴ - ۲۰)

^{۱۴} جزقیّا نامه را از نامه رسانها گرفت و خواند. بعد به عبادتگاه رفت و بحضور خداوند زانو زد ^{۱۵} و این چنین دعا کرد: «ای خداوند، خدای اسرائیل، ای خدای که در جایگاه ملکوتی خود بر بالهای فرشتگان جلوس فرموده ای. تو خدای واحد و یکتا، فرمانروای همه سلطنت های جهان و خالق آسمان ها و زمین هستی. ^{۱۶} حالا ای خداوند، گوش بده و بشنو، چشمانت را بگشا و ببین که سناخریب چه حرفهای تحقیرآمیزی به تو ای خدای زنده زد. ^{۱۷} خداوند، ما همه می دانیم که پادشاهان آشور اقوام زیادی را از بین برده کشورهای شان را با خاک یکسان کرده اند، ^{۱۸} و خدایان شان را، گرچه ساخته دست انسان و از چوب و سنگ بودند، نابود

بعد ایلیاقیم، منتظم قصر شاهمی، شبیای سرمنشی و رؤسای کاهنان را که آن ها هم نمد پوشیده بودند پیش اشعیا نبی، پسر اموص فرستاد. ^۳ آن ها به اشعیا گفتند: «جزقیّا می گوید که امروز روز مصیبت ما است. ما زجر می کشیم و تحقیر می شویم. ما مثل زنانی هستیم که در حال زایمان باشند و از روی ضعف و ناتوانی نتوانند طفل خود را بدنیا آورند. ^۴ خداوند، خدای تو حرفهای نماینده پادشاه آشور را شنید که چگونه خدای زنده را تحقیر کرد، بنابراین می خواهیم که دست دعا را بدرگاه خداوند بلند نمائی و به حضور او التماس کنی که بخاطر همین تعداد مردمی که از ما باقی مانده اند آنهائی را که به او توهین کرده اند، جزا بدهد.» ^{۵-۶} اشعیا بجواب نمایندگان شاه گفت: «بروید و به آقای خود بگوئید که خداوند می فرماید: از حرفهای توهین آمیز نمایندگان پادشاه آشور که در باره من زدند ترسی نداشته باش، ^۷ زیرا به پادشاه آشور خبر بدی از وطنش می رسد و مجبور می شود که به آشور برگردد، و من کاری می کنم که در کشور خودش کشته شود.»

آشوری ها بار دیگر تهدید می کنند

(همچنین در اشعیا ۳۷: ۸ - ۲۰)

^۸ رِشاقی پیش پادشاه به لبته رفت. (زیرا به او خبر دادند که پادشاه آشور از لاکیش برای جنگ رفته است.) ^۹ در همان وقت پادشاه آشور شنید که ترهاقه، پادشاه حبشه به جنگ او آمده است. پس از آنکه این خبر را شنید نامه ای به این مضمون برای

علف صحرا، مثل برگهای لطیف سبزه و گیاه روی بامها که پیش از آنکه جوانه بزنند و در زیر شعله های سوزان آفتاب خشک شوند، ناتوان گشتند. ^{۲۷} اما من از همه حرکات تو باخبرم، از افکار و نقشه های تو و از خشمی که در مقابل من داری آگاه هستم. ^{۲۸} چون تو بر من خشمگین شدی و حرفهای غرورآمیز تو بگوش من رسید، پس من ترا مهار قیزه می کنم، و از همان راهی که آمده ای باز می گردانم.»

^{۲۹} این نشانی را بیاد داشته باش: «امسال غله خودرو می خورید. سال آینده تخم آن غله را می کارید، درو می کنید و می خورید و در سال سوم از میوه تاقستانی که غرس می کنید استفاده می نمائید. ^{۳۰} آن عده کسانی که از قبیله یهودا باقی مانده اند، مثل نباتی که در عمق زمین ریشه می دواند، نمو می کند، بلند می شود و میوه می دهد، زیاد و با برکت می شوند. ^{۳۱} مطابق اراده خداوند متعال یک تعداد مردم در اورشلیم و کوه سهیون باقی می مانند.»

^{۳۲} خداوند در مورد پادشاه آشور می فرماید: «او پا بداخل این شهر نمی گذارد. او حتی یک تیر هم نمی تواند پرتاب کند، یا با سپر خود در مقابل آن بیاید و یا برای تصرف آن پشته ای بسازد.» ^{۳۳} خداوند می فرماید: «او از راهی که بیاید از همان راه بر می گردد. به این شهر داخل شده نمی تواند، ^{۳۴} زیرا من بخاطر بنده ام، داود از این شهر دفاع می کنم و نجاتش می دهم.»

ساختند. ^{۱۹} اما ای خداوند، تو خدای ما هستی و من بدرگاه تو دعا و التجا می کنم که ما را از دست او نجات بدهی، تا همه ملت های جهان بدانند که تنها تو، ای خداوند، خدا هستی.»

پیام اشعیا به پادشاه

(همچنین در اشعیا ۳۷: ۲۱ - ۳۸)

^{۲۰} بعد اشعیا، پسر آموص این پیام را به حزقیا فرستاد که خداوند چنین می فرماید: «دعایت را در مورد سناخریب، پادشاه آشور شنیدم ^{۲۱} و این است جواب من به او: دختر باکره سهیون به تو می خندد و مسخره ات می کند. دختر اورشلیم پشت سرت، سر خود را می جنباند. ^{۲۲} می دانی چه کسی را تحقیر کردی و به چه کسی ناسزا گفتی؟ در مقابل چه کسی صدایت را بلند کردی؟ در برابر خداوند، قدوس اسرائیل. ^{۲۳} قاصدانت را فرستادی تا خداوند را تحقیر کنند. به خود بالیدی و گفتی: «با عراده های خود قله های کوهها را فتح کرده ام، بلندترین و زیباترین درختان صنوبر لبنان را قطع نموده ام و دوردست ترین نقاط جنگلات غلوی آنرا به دست آورده ام. ^{۲۴} چاهها کنده ام و با آب آن ها خود را سیراب کرده ام. با کف پای خود دریای نیل را خشک ساخته ام.»

^{۲۵} آیا از تصمیمی که سالها قبل گرفته بودم خبر داری؟ از زمانه های قدیم نقشه ای داشتم و امروز آنرا عملی کردم. من به تو قدرت دادم که شهرهای مستحکم را ویران کنی. ^{۲۶} مردمان شان ضعیف و هراسان شدند. آن ها، مانند

عبادتگاه خداوند برو^۶ و من پانزده سال دیگر به عمرت می افزایم. من ترا و این شهر را از دست پادشاه آشور نجات می دهم و بخاطر خود و بخاطر بنده ام، داود از این شهر دفاع می کنم.»^۷ آنگاه اشعیا گفت: «کمی انجیر بیاورید و بر دانهٔ دُمَل او بگذارید تا شفا یابد.»

^۸ حزقییا گفت: «از روی چه بدانم که خداوند مرا شفا می دهد؟ و من چطور می توانم که بعد از سه روز به عبادتگاه خداوند بروم؟»^۹ اشعیا جواب داد: «خداوند با این علامه کلام خود را ثبوت می کند. آیا می خواهی سایه بر ساعت آفتابی ده پَتهٔ زینه پیش برود یا پس؟»^{۱۰} حزقییا گفت: «سایه همیشه پیش می رود و این کار آسان است، من می خواهم که سایه ده پَتهٔ پس برود.»^{۱۱} اشعیا نبی بحضور خداوند دعا کرد و خداوند سایه را بر ساعت آفتابی که توسط آحاز ساخته شده بود، ده پَتهٔ پس بُرد.

نمایندگانی از بابل

(همچنین در اشعیا ۳۹: ۱ - ۸)

^{۱۲} در این وقت مردوک بَلَدان (پسر بَلَدان، پادشاه بابل) چون شنید که حزقییا مریض است، نمایندگان خود را همراه با نامه و سوغات پیش او فرستاد.^{۱۳} حزقییا از آن ها استقبال خوبی کرد و به آن ها خزانه، ذخایر نقره، طلا، ادویه، عطریات و تجهیزات نظامی خود را و هر چیز دیگری که در تحویلخانه ها و در هر گوشه و کنار مملکت داشت نشان داد.^{۱۴} بعد اشعیا نبی بحضور شاه آمد و

^{۳۵} در همان شب فرشتهٔ خداوند یکصد و هشتاد و پنج هزار نفر از اردوی آشوریان را کشت. در سپیده دم روز دیگر همه را مرده یافتند.^{۳۶} سناخریب، پادشاه آشور آنجا را ترک کرد و به نینوا برگشت.^{۳۷} یک روز در حالیکه در معبد خدای خود، نِسروک مشغول عبادت بود، پسرانش، اَدَرَمَلک و شرازِر با شمشیر او را بقتل رساندند و بعد به سرزمین ارارات فرار کردند، و پسرش، آسَرخدون جانشین او شد.

بیماری حزقییا و شفای او

(همچنین در اشعیا ۳۸: ۱ - ۸،

۲۱ - ۲۲؛ دوم تواریخ ۳۲: ۲۴ - ۲۶)

۲۰ در همین وقت حزقییا مریض شد و نزدیک بود بمیرد. اشعیا نبی، پسر آموص به عیادت او رفت و به او گفت: «خداوند می فرماید که همه کارهایت را سربراه کن، زیرا از این مرض شفا نمی یابی و می میری.»^۲ آنگاه حزقییا رو بطرف دیوار نموده بحضور خداوند دعا کرد:^۳ «خداوندا، بخاطر داشته باش که من همیشه وفادارانه و با قلب پاک بندگی ترا کرده ام، و سعی ورزیده ام تا با اعمال نیک رضا و خوشنودی ترا حاصل کنم.» بعد زار زار گریه کرد.^۴ اشعیا از پیش پادشاه رفت، اما قبل از آنکه از حویلی قصر خارج شود، خداوند به او فرمود:^۵ برگرد و به پیشوای قوم برگزیدهٔ من، حزقییا بگو: «خداوند، خدای جد تو، داود می فرماید: دعای ترا شنیدم، اشکهای که ریختی دیدم. من واقعاً ترا شفا می بخشم. پس در روز سوم به

پرسید: «آن اشخاص از کجا آمده اند و به تو چه گفتند؟» حزقیای جواب داد: «آن‌ها از یک کشور دور، یعنی بابل آمده‌اند.»^{۱۵} اشعیا پرسید: «آن‌ها در قصرت چه دیدند؟» حزقیای گفت: «همه چیزها را و هر چیزی هم که در تحویلخانه‌ها بود به آن‌ها نشان دادم.»^{۱۶}

آنگاه اشعیا به او گفت: «خداوند می‌فرماید: ^{۱۷} روزی می‌رسد که همه دارائی و موجودی قصرت و همچنین همه چیزهایی را که پدران‌ت تا به امروز ذخیره کرده‌اند به بابل برده می‌شوند و هیچ چیزی برایت باقی نمی‌ماند. ^{۱۸} حتی بعضی از پسران‌ت را هم اسیر می‌برند و آن‌ها را خسی می‌سازند تا بعنوان غلام در قصر شاهی بابل خدمت کنند.»^{۱۹} حزقیای دانست که در طول عمرش صلح و آرامش برقرار خواهد بود. بنابراین در جواب اشعیا گفت: «پیامی را که از جانب خدا برای من آوردی، پیام خوبی است.»

^{۲۰} حوادث دیگر دوران سلطنت حزقیای، قدرت، شجاعت و کارهای او از قبیل ساختن حوضها و کاریزها در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ثبت‌اند. ^{۲۱} بعد حزقیای فوت کرد و با پدران خود پیوست و پسرش، منسی جانشین او شد.

حکومت منسی بر کشور یهودا
(همچنین در دوم تواریخ ۳۳: ۱ - ۲۰)

منسی دوازده ساله بود که به سلطنت رسید. او مدت پنجاه و پنج سال در اورشلیم پادشاهی کرد و

مادرش حفزیه نام داشت. ^۲ او کارهایی کرد که در نظر خداوند زشت بودند. از اعمال شرم‌آور مردمی که خداوند آن‌ها را از سر راه قوم اسرائیل راند، پیروی نمود، ^۳ او معابدی بالای تپه‌ها را که پدرش، حزقیای ویران کرده بود دوباره آباد کرد و قربانگاهی برای بعل ساخت. مثل اخاب، پادشاه اسرائیل بت آشیره را پرستش می‌کرد و حتی ستارگان را می‌پرستید. ^۴ در عبادتگاه خداوند، در همان جائیکه نام خداوند را بر خود داشت، او قربانگاه‌هایی برای خدایان دیگر ساخت. ^۵ در هر دو حویلی عبادتگاه خداوند قربانگاه‌هایی برای ستارگان نیز بنا نمود. ^۶ پسران خود را در آتش قربانی کرد. سر و کارش با آجنه و جادوگری بود. سرانجام اعمال زشت او آتش خشم و غضب خداوند را برافروخت. ^۷ او بت آشیره را در عبادتگاه قرار داد، یعنی در جائی که خداوند به داود و پسرش، سلیمان فرموده بود: «در این خانه و در اورشلیم نام خود را برای ابد می‌گذارم. ^۸ اگر مردم اسرائیل مطابق احکام من رفتار نمایند و قرار هدایاتی که بنده‌ام، موسی به آن‌ها داد زندگی کنند، آنوقت روادار نخواهم بود که آن‌ها از این سرزمینی که به پدران‌شان داده‌ام آواره گردند.» اما منسی در همان جای برگزیده خداوند بت آشیره را تراشید و قرار داد. ^۹ مردم اسرائیل به کلام خداوند گوش ندادند. منسی آن‌ها را براه‌هایی برد که مرتکب کارهای زشت تری شدند و اعمال آن‌ها بدتر از اعمال مردمی بودند که خداوند از سر راه‌شان رانده بود.

۲۱
و پنج سال در اورشلیم پادشاهی کرد و

آمون، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۳: ۲۱ - ۲۵)

۱۹ آمون بیست و دو ساله بود که پادشاه شد و مدت دو سال در اورشلیم سلطنت کرد. نام مادرش مِشَلَمَت، دختر حاروز و از اهالی یهودا بود. ۲۰ او مثل پدر خود، مَنَسی کارهائی کرد که در نظر خداوند زشت بود. ۲۱ در همه امور از راه و روش پدر خود پیروی نمود و مانند او خدمت بت ها را کرد و آن ها را پرستید. ۲۲ خداوند، خدای اجداد خود را از یاد برد و در راه خداوند قدم برنداشت. ۲۳ بعد چند تن از مأمورینش برضد او توطئه کردند و او را در خانه اش بقتل رساندند. ۲۴ اما مردم یهودا همه توطئه گران را کشتند و پسر آمون، یوشیا را بجای او پادشاه ساخت. ۲۵ بقیه وقایع دوران سلطنت آمون در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا نوشته شده اند. ۲۶ آمون در مقبره اش، در باغ عُزا بخاک سپرده شد و پسرش، یوشیا بجای او بر تخت سلطنت نشست.

سلطنت یوشیا بر یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۴: ۱ - ۲)

۲۲ یوشیا هشت ساله بود که پادشاه شد و مدت سی و یک سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش یدیده و دختر عدایه از اهالی بُصَفَت بود. ۲ یوشیا با اعمال نیک خود رضایت و خوشنودی خداوند را حاصل کرد و راه جد خود، داود را در پیش گرفت. در همه احوال از احکام خداوند پیروی نمود.

۱۰-۱۱ خداوند، خدای اسرائیل بوسیلهٔ بندگان خود، انبیاء فرمود: «منسی، پادشاه یهودا کارهای زشت تری را مرتکب شد و از اُمُورِیانی که پیش از او بودند به اعمال شرم آورتری دست زد. کارهای بد او مردم یهودا را هم وادار به بت پرستی کردند. ۱۲ بنابراین بر سر قوم یهودا چنان بلائی را می آورم که مردم از شنیدن آن به وحشت بیفتند. ۱۳ و همان قسمی که سامره و خانوادهٔ اخاب را جزا دادم اورشلیم را هم به جزایش می رسانم و آنرا طوری از ساکنینش پاک می سازم مثلیکه کسی کاسه ای را پاک و بعد آنرا واژگون می کند. ۱۴ آنهایی را که باقی بمانند ترک می کنم و به دست دشمنان شان می سپارم تا زجر ببینند و مُلک شان پایمال شود. ۱۵ من این کارها را بخاطری می کنم که قوم اسرائیل در مقابل من گناه کردند و از روزیکه پدران شان از مصر خارج شدند، تا بحال دست از گناه نکشیدند، بنابراین خشم مرا برانگیختند.»

۱۶ بر علاوه منسی آنقدر مردم بیگناه را کشت که در جاده های اورشلیم جوی خون جاری شد. او همچنین مردم یهودا را براه بت پرستی کشاند و باعث شد که در مقابل خداوند مرتکب گناه شوند. ۱۷ همه کارهای دیگر منسی و گناهانی را که مرتکب شد در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ثبت اند. ۱۸ بعد از آنکه منسی فوت کرد و با اجداد خود پیوست او را در باغ قصرش، یعنی در باغ عُزا بخاک سپردند، و پسرش، آمون بجای او بر تخت سلطنت نشست.

در بارهٔ تعلیمات این کتاب از خداوند راهنمایی بخواهید، زیرا پدران ما مطابق احکام این کتاب رفتار نکردند، بنابراین آتش خشم خداوند بر ما فروخته شد.»

۱۴ پس حلقیای کاهن، اخیقام، عکبور، شافان و عسایا پیش حُلدهٔ نبیه، زن شلام، پسر تقوه، نواسهٔ خرَحس که تحویلدار البسه بود، رفتند. حُلده در قسمت دوم شهر اورشلیم سکونت داشت. آن‌ها منظور آمدن خود را به آنجا برای او بیان کردند. ۱۵ او به آن‌ها گفت: «پیش پادشاه خود برگردید و به او بگوئید که خداوند، خدای اسرائیل می‌فرماید: «به آن کسی که شما را فرستاده است خبر بدهید ۱۶ که من واقعاً بلائی بر سر اورشلیم و ساکنین آن، قرار نوشتهٔ این کتاب که پادشاه یهودا بحضور من قرائت کرد، آوردنی هستم، ۱۷ زیرا آن‌ها مرا از یاد بردند و برای خدایان بیگانه قربانی کردند. با این کار خود آتش خشم مرا چنان برافروختند که خاموش شدنی نیست.» ۱۸ اما در مورد پادشاه یهودا که شما را فرستاد تا از خداوند مشوره و راهنمایی بخواهد به او بگوئید که خداوند، خدای اسرائیل می‌فرماید: «تو کلام این کتاب را شنیدی، ۱۹ و بخاطریکه توبه کردی، سر تواضع خم نمودی، لباست را دریدی و پی بردی که من این شهر و ساکنین آنرا جزا می‌دهم و نفرین می‌کنم، ۲۰ بنابراین دعایت را قبول کردم و بلائی را که بر سر اورشلیم می‌آورم، تا که زنده باشی نخواهی دید، بلکه بعد از وفات تو آن کار را می‌کنم تا با خاطر جمع و روح آسوده از این جهان بروی.» آن‌ها پیام او را به پادشاه رساندند.

کتاب تورات یافت می‌شود

(همچنین در دوم تواریخ ۳۴: ۸ - ۲۸)

۳ یوشیا در سال هجدهم سلطنت خود شافان، پسر اصلیا، نواسهٔ شلام را که منشی عبادتگاه خداوند بود بحضور خود خواند و گفت: ۴ «پیش حلقیای رئیس کاهنان برو و همه پولی را که کاهنان موظف دروازهٔ دخول عبادتگاه خداوند از مردم گرفته‌اند بگیر، ۵ و به کسانی که مأمور ترمیم عبادتگاه خداوند هستند بده تا اجورهٔ نجاران، معماران و بنایان و قیمت چوب و سنگ مورد ضرورت ترمیم عبادتگاه خداوند را بپردازند. ۶ مأمورین کار ترمیم اشخاص صادق هستند و حاجت نیست که از آن‌ها صورت حساب مصرف پول را طلب کنی.»

۸ شافان فرمان شاه را به حلقیای رساند، و حلقیای به او گفت که کتاب تورات را از عبادتگاه خداوند یافته‌است و آنرا به شافان داد. شافان آنرا خواند. ۹ بعد پیش پادشاه برگشت و به او گزارش داده گفت: «پولی را که در عبادتگاه بود گرفتم و به مأمورین موظف کار ترمیم عبادتگاه خداوند دادم.» ۱۰ بعد اضافه کرده گفت: «این کتابی است که حلقیای به من داده‌است.» آنگاه کتاب را برای پادشاه خواند.

۱۱ وقتی پادشاه کلمات کتاب تورات را شنید لباس خود را پاره کرد. ۱۲ بعد به حلقیای کاهن، اخیقام، پسر شافان، عکبور، پسر میکایا، شافان منشی و یکی دیگر از مأمورین خود، بنام عسایا امر کرده گفت: ۱۳ «بروید از طرف من و مردم یهودا

یوشیا بت پرستی را از بین می ببرد

(همچنین در دوم تواریخ

۳۴:۳-۷، ۲۹-۳۳)

۲۳

یوشیا به تمام موسفیدان یهودا و اورشلیم امر کرد که همه شان بحضور او جمع شوند.^۲ پس همگی - اهالی یهودا و اورشلیم، کاهنان، انبیاء و مردم دیگر از خورد تا بزرگ، همراه شاه به عبادتگاه خداوند رفتند. در آنجا پادشاه کتاب عهدنامه را که از عبادتگاه یافته بودند از سر تا به آخر برای شان قرائت کرد.^۳ بعد پادشاه پیش ستونی ایستاد و پیمانی با خداوند بست تا به موجب آن همگی از احکام، فرایض و اوامر خداوند از دل و جان اطاعت کنند و مطابق شرایطی که در کتاب ذکر شده اند رفتار نمایند. مردم هم وعده دادند که به آن پیمان وفادار باشند.

^۴ پادشاه به حلقیا، رئیس کاهنان و سایر کاهنان و محافظین عبادتگاه خداوند امر کرد تا ظروفی را که برای بعل، آشیره و ستارگان ساخته بودند از عبادتگاه بیاورند. بعد پادشاه همه را در وادی قدرون سوختاند و خاکستر آن ها را به بیت ثیل برد.^۵ او همه کاهنان بت پرست را که پادشاه یهودا در معابد بالای تپه های شهرهای یهودا و اطراف اورشلیم جهت ادای قربانی برای بعل، آفتاب، مهتاب و ستارگان گماشته بودند، برطرف کرد.^۶ بت آشیره را که در عبادتگاه خداوند بود بیرون آورد و در خارج اورشلیم، در وادی قدرون به آتش زد و به

خاکستر تبدیلیش کرد و بعد خاک آنرا بر قبرهای مردم عوام پاشید.^۷ جای سکونت لواطت گران را که در عبادتگاه خداوند بود و زنهار در آنجا برای بت آشیره لباس می بافتند، ویران کرد.^۸ او همه کاهنان را از شهرهای یهودا به اورشلیم آورد. قربانگاه هائی را که بر آن ها قربانی تقدیم می شد - از جیع تا بشریعی نجس ساخت. او همچنین قربانگاه هائی را که در مدخل دروازه یوشع، حاکم شهر، در سمت چپ دروازه شهر بودند تخریب کرد.^۹ گرچه کاهنان آن معابد اجازه نداشتند که در عبادتگاه خداوند خدمت کنند، اما از نان فطیریکه برای دیگر کاهنان تهیه می شد می خوردند.^{۱۰} معبد توفت را که در وادی بنی هنونم بود نجس ساخت تا کسی نتواند پسر یا دختر خود را برای مولک در آتش قربانی کند.^{۱۱} او اسپهای را که پادشاهان یهودا برای خدای آفتاب وقف کرده بود، از آنجا بیرون کرد و عراده های آن ها را سوختاند. (اینها در حویلی معبد نزدیک دروازه و در کنار اقامتگاه یکی از مأمورین عالیرتبه بنام نتنملک نگهداری می شد.)^{۱۲} قربانگاه هائی را که پادشاهان یهودا بر بام بالاخانه آحاز، پادشاه اسرائیل ساخته بودند با قربانگاه هائی که منسی در دو حویلی عبادتگاه خداوند آباد کرده بود ویران ساخت و خاک و سنگ آن ها را در وادی قدرون انداخت.^{۱۳} او معابد بالای تپه هائی را که سلیمان، پادشاه اسرائیل برای پرستش آشورت، خدای منفور سیدونی ها، کموش، خدای منفور موآبیان و مولک، خدای منفور

قربانگاهی که خدمت می کردند بقتل رساند و استخوان های انسانها را بر آن ها سوختاند. سپس به اورشلیم برگشت.

مراسم برگزاری عید فصّح

(همچنین در دوم تواریخ ۳۵: ۱ - ۱۹)

^{۱۱}یوشیا به عموم مردم امر کرد که عید فصّح را برای تجلیل خداوند، خدای خود مطابق کتاب پیمان برگزار کنند.^{۲۲} از زمان داورانی که بر اسرائیل داوری می کردند تا آن روز هیچ پادشاهی از اسرائیل یا یهودا چنان عیدی را برگزار نکرده بود.^{۲۳} به این ترتیب، بعد از سالهای زیادی، در سال هجدهم سلطنت یوشیا عید فصّح در اورشلیم تجلیل شد.

^{۲۴}یوشیا همچنین فالبین ها، جادوگران، بت های خانگی و همه انواع و وسایل بت پرستان را از سرزمین یهودا و اورشلیم از بین برد. تا او امر کتاب تورات که حلقیای کاهن آن را در عبادتگاه یافت، بجا آورده شود.^{۲۵} یوشیا از دل و جان بندگی خداوند را بجا آورد و هیچ پادشاهی، نه پیش از او و نه بعد از او، از احکام تورات موسی مثل یوشیا با ایمان راسخ پیروی نکرده بود.

^{۲۶}با همه اینها از شدت خشم خداوند در مقابل یهودا کاسته نشد، زیرا خداوند از کارهای منسی متنفر بود.^{۲۷} خداوند فرمود: «مثلیکه اسرائیل را از حضور خود راندم، یهودا را هم از بین می برم. همچنین اورشلیم را که شهر برگزیده من بود با عبادتگاهی که نام خود را بر آن گذاشته بودم ترک می کنم.»

عمونیان در شرق اورشلیم و در جنوب کوه فساد ساخته بود نجس ساخت. ^{۱۴}ستونها را ویران نمود و بت آشیره را ذره ذره کرد و جای آن را با استخوان های انسان پوشاند.

^{۱۵}برعلاوه قربانگاه بیت ئیل و معابد بلندی را که یزُبعام، پسر نباط، یعنی کسی که مردم اسرائیل را براه گناه برد، ساخته بود ویران کرد. معابد بالای تپه ها را به آتش زد و خاکستر ساخت و آشیره را هم سوختاند.^{۱۶} وقتی یوشیا قبرها را بر سر کوه دید، امر کرد که استخوان ها را از قبر بیرون کنند و بر سر قربانگاه بسوزانند. به این ترتیب قربانگاه نجس شد و همانطوری که آن مرد خدا به یزُبعام پیشگوئی کرده بود همه چیز موبمو عملی گردید.^{۱۷} یوشیا پرسید: «این منار یادگار از کیست؟» مردم شهر جواب دادند: «این مقبره یک مرد خدا است که از یهودا آمد و او همین کاری را که تو امروز در حصه قربانگاه کردی پیشگوئی نمود.»^{۱۸} یوشیا گفت: «مقبره را بحالش بگذارید و استخوان هایش را به جایی نبرید.» پس آن ها به استخوان های او و استخوان های آن نبی که از سامره آمده بود دست نزدند.^{۱۹} یوشیا معابد بالای تپه ها را که پادشاهان اسرائیل در شهرهای سامره ساخته و با آن کار خود خشم خداوند را برانگیخته بودند از بین برد و همان بلائی را که بر سر قربانگاههای بیت ئیل آورد بر سر قربانگاههای آنجا هم آورد.^{۲۰} تمام کاهنان بتخانه ها را بر سر همان

پایان سلطنت یوشیا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۵: ۲۰ - ۳۶: ۱)

^{۲۸}بقیه وقایع دوران سلطنت یوشیا و کارهای او در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ذکر شده اند. ^{۲۹}در زمان حکومت او فرعون نکو، پادشاه مصر برای کمک به پادشاه آشور در کنار دریای فرات رفت و یوشیا برای مقابله شتافت، اما وقتی با پادشاه مصر در مجدو مقابل شد، فرعون او را کشت. ^{۳۰}مأمورینش جنازه او را ذریعه عراده از مجدو به اورشلیم حمل کردند و در مقبره خودش بخاک سپردند. مردم یهودا پسرش، یهوآحاز را بجای او به پادشاهی انتخاب کردند.

سلطنت یهوآحاز بر یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۶: ۲ - ۴)

^{۳۱}یهوآحاز بیست و سه ساله بود که بر تخت سلطنت نشست و مدت سه ماه در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش حموطل، دختر ارمیا و از اهالی لینه بود. ^{۳۲}او مثل اجداد خود کارهایی کرد که در نظر خداوند زشت بود. ^{۳۳}فرعون نکو در ربله، در سرزمین حمات، او را در زندان انداخت تا دیگر نتواند در اورشلیم سلطنت کند، و کشور یهودا را مجبور کرد که سالانه سه هزار و چهارصد کیلو نقره و سی و چهار کیلو طلا جزیه بدهد. ^{۳۴}بعد فرعون نکو الیاقیم، یکی دیگر از پسران یوشیا را پادشاه ساخت و نامش را به یهوایقیم تبدیل کرد. اما یهوآحاز را با خود به مصر برد و او در همانجا درگذشت.

یهویاقیم، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۶: ۵ - ۸)

^{۳۵}یهویاقیم بر مردم مالیه مقرر کرد تا از پول آن، نقره و طلا خریده به فرعون نکو بفرستد.

^{۳۶}یهویاقیم بیست و پنج ساله بود که به سلطنت رسید و مدت یازده سال در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش زبیده، دختر فدایه و از مردم رومه بود. ^{۳۷}او مثل پدران خود او مثل پدران خود در برابر خداوند گناه ورزید.

۲۴

در زمان سلطنت یهوایقیم، نبوکدنزر، پادشاه بابل به یهودا حمله کرد. یهوایقیم برای سه سال به او جزیه داد و بعد دست به شورش زد. ^۲خداوند، قراریکه به انبیای خود فرموده بود، فوج مسلح کلدانیان، ارامیان، موابی های و عمونیان را برای سرکوبی و نابودی یهودا فرستاد. ^۳یعنی این حمله بنا بر اراده و امر خداوند صورت گرفت و بخاطر گناهایی که منسی مرتکب شد و خون هزاران مردم بیگناه را ریخت و اورشلیم را از خون آن ها پُر کرد. بنابراین خداوند نخواست که او را ببخشد. ^۵بقیه رویدادهای دوران سلطنت یهوایقیم و کارروائی های او در کتاب تاریخ پادشاهان یهودا ذکر شده اند. ^۶بعد از آنکه یهوایقیم فوت کرد پسرش، یهوایقیم جانشین او شد. ^۷از آن بعد پادشاه مصر دیگر برای حمله نیامد، زیرا پادشاه بابل جاهائی را که متعلق به مصر بود و از دریای فرات تا وادی مصر وسعت داشت تصرف کرده بود.

همگی در فن جنگ با تجربه و آزموده بودند، اسیر گرفت و به بابل فرستاد. ۱۷ پادشاه بابل کاکای یهوایکین، مَتِّیا را بجای او پادشاه ساخت و نامش را به زَدقیه تبدیل کرد.

صدقیا پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ)

۳۶: ۱۱ - ۱۲؛ ارمیا ۵۲: ۱ - ۳

۱۸ صدقیا بیست و یک ساله بود که شروع به سلطنت کرد و مدت یازده سال در اورشلیم پادشاه بود. مادرش حموطل نام داشت. او دختر ارمیا و از اهالی لَبْنَه بود. ۱۹ او مثل یهوایکین کارهائی کرد که خداوند را از خود ناراضی ساخت. ۲۰ بنابراین خداوند چنان خشمگین شد که مردم اورشلیم و یهودا را از حضور خود راند. در همین وقت صدقیا برضد پادشاه بابل شورش کرد.

سقوط اورشلیم

(همچنین در دوم تواریخ ۳۶: ۱۳ - ۲۱؛

ارمیا ۵۲: ۳-۱۱)

در سال نهم سلطنت او که روز ۲۵ دهم ماه دهم بود، نبوکدنصر با تمام سپاه خود به اورشلیم لشکرکشی کرد و آنرا محاصره نموده به دورادور آن سنگر ساخت. ۲ به این ترتیب اورشلیم تا سال یازدهم سلطنت صدقیا در محاصره بود. ۳ در نهم ماه چهارم آن سال قحطی شدیدی در شهر پیدا شد که مردم چیزی برای خوردن نداشتند. ۴ بالاخره در دیوار شهر رخنه کردند و باوجودیکه شهر در

یهویاقیم، پادشاه یهودا

(همچنین در دوم تواریخ ۳۶: ۹ - ۱۰)

۸ یهوایکین هجده ساله بود که به سلطنت رسید و مدت سه ماه در اورشلیم پادشاهی کرد. نام مادرش نَحوشطا، دختر آلتانان و از اهالی اورشلیم بود. ۹ او مثل پدر خود با کارهای بد و اعمال زشت خود خداوند را ناراضی ساخت.

۱۰ در دوران سلطنت او سپاه بابل به اورشلیم حمله کرد و آنرا محاصره نمود. ۱۱ در وقت محاصره شهر نبوکدنصر خودش به اورشلیم آمد. ۱۲ یهوایکین خود را همراه با مادر، پسران و مأمورین و همچنان کارکنان قصر شاهی به نبوکدنصر تسلیم کرد. پادشاه بابل در سال هشتم سلطنت خود او را به اسارت برد.

۱۳ پادشاه بابل همه دارائی خزانه های عبادتگاه خداوند و قصر شاهی را با خود برد. قراریکه خداوند پیشگوئی فرموده بود ظروف و آلات طلائی عبادتگاه خداوند را که سلیمان، پادشاه اسرائیل ساخته بود همه را شکست. ۱۴ نبوکدنصر تمام ساکنین اورشلیم را با جنگجویان، مأمورین، صنعتگران و آهنگران که جمله ده هزار نفر بودند با خود برد و بغیر از فقیرترین مردم آنجا کس دیگری باقی نماند. ۱۵ او همچنان یهوایکین، مادر، زنها و مأمورین او را با اشخاص با رسوخ قوم از اورشلیم به بابل اسیر برد. ۱۶ برعلاوه، تمام مردان جنگی را که در حدود هفت هزار نفر بودند همراه با یک هزار صنعتگر و آهنگر که در عین حال

تاراج کردند. ^{۱۶} مقدار برنجی که در دو ستون، حوض بزرگ و پایه های آن به کار رفته بود آنقدر زیاد بود که وزن کردن آن ها امکان نداشت. ^{۱۷} هر دو ستون هم شکل و یک اندازه بودند. ارتفاع آن ها نه متر و بلندی تاجهای سر آن ها یک و نیم متر بود. شبکه و انارهای گرداگرد تاجها همه برنجی بودند.

تبعید مردم یهودا به بابل (همچنین در ارمیا ۵۲: ۲۴ - ۲۷)

^{۱۸} نبو زرادان رئیس کاهنان، یعنی سَرایا و کاهن رتبه دوم، سَفَنیا را همراه با سه نفر از محافظین عبادتگاه هم اسیر گرفت. ^{۱۹} یکی از افسرانی را که قوماندان یک دسته نظامی بود با پنج نفر از مشاورین شاه، معاون قوماندان سپاه که مأمور جلب و جمع آوری عسکری بود و شصت نفر دیگر که هنوز هم در شهر باقی مانده بودند با خود گرفته ^{۲۰} پیش پادشاه بابل در ربله که مربوط سرزمین حمات بود برد. ^{۲۱} در آنجا پادشاه بابل همه را با شمشیر کشت. به این ترتیب مردم یهودا در بابل تبعید شدند.

جدلیا، والی یهودا (همچنین در ارمیا ۴۰: ۷ - ۹؛ ۴۱: ۱ - ۳)

^{۲۲} پادشاه بابل جدلیا، پسر اخیقام، نواسه شافان را بر مردمی که با خود نبرده و در سرزمین یهودا باقی مانده بودند بعنوان والی مقرر کرد. ^{۲۳} وقتی مأمورین و سپاهیان که به کلدانیان تسلیم نشده

محاصره عساکر کلدانیان بود، هنگام شب پادشاه و سپاه او از راه دروازه بین دو دیوار پهلوی قصر شاهی بطرف دره اردن فرار کردند. ^{۱۵} اما سپاه کلدانیان به تعقیب شاه رفتند و در دشت اریحا به او رسیدند. تمام عساکر شاه پراکنده شدند و او را ترک کردند. ^{۱۶} سپس کلدانیان شاه را دستگیر نموده بحضور پادشاه بابل به ربله بردند و در آنجا محاکمه و محکوم شد. ^{۱۷} پسران زرقیه را در پیش رویش به قتل رساندند. چشمان زرقیه را کور کردند و بعد او را با زنجیر بسته به بابل بردند.

ویران کردن عبادتگاه (همچنین در ارمیا ۵۲: ۱۲ - ۳۳)

^{۱۸} نبو زرادان قوماندان لشکر و مشاور نبوکدنصر، پادشاه بابل، در روز هفتم ماه پنجم سال نوزدهم سلطنت نبوکدنصر وارد اورشلیم شد ^{۱۹} و عبادتگاه خداوند، قصر شاه و خانه های مهم شهر را به آتش زد. ^{۲۰} سپاهیان که با او بودند دیوار دورادور اورشلیم را ویران کردند. ^{۲۱} نبو زرادان، قوماندان گارد مردمان باقیمانده شهر را با کسانی که طرفدار شاه بودند به بابل اسیر برد، ^{۲۲} اما بعضی از مردم نادار و فقیر را برای باغبانی و زراعت بجا گذاشت.

^{۲۳} کلدانیان ستونهای برنجی، پایه ها و حوض برنجی را که در عبادتگاه خداوند بودند شکستند و با خود به بابل بردند. ^{۱۴-۱۵} آن ها همه چیزهایی را که از طلا و نقره ساخته شده بود، بشمول دیگ، بیل، گلگیر، منقل و همه آلات برنجی عبادتگاه خداوند را با اجاقها و خاک اندازهها

بودند، شنیدند که نبوکدنصر جَدَلِیا را بحیث والی انتخاب کرده است، پیش جَدَلِیا در مصفّه آمدند. اینها اسماعیل، پسر نَتْنِیا، یوحانان، پسر قاری، سَرایا، پسر تَنخومت، نطوفاتی و یازنیا، پسر مَعکاتی بودند. ^{۲۴} جَدَلِیا به آن ها گفت:

آزادی یهویاکین (همچنین در ارمیا ۵۲: ۳۱ - ۳۴)

^{۲۷} در سال سی و هفتم تبعید یهویاکین، پادشاه یهودا، در بیست و هفتم ماه دوازدهم، اوایل مردک پادشاه بابل شد. او یهویاکین را از زندان آزاد نمود. ^{۲۸} با مهربانی با او رفتار کرد و به او مقامی بالا تر از همه کسانی که در دربارش بودند داد. ^{۲۹} پس یهویاکین لباس زندان را از تن کشید و همیشه و همه روزه با خود شاه روبر سر یک میز غذا می خورد. ^{۳۰} تا روزیکه یهویاکین زنده بود مصارف و احتیاجات روزمره اش و هم مبلغی برای او از طرف پادشاه پرداخته می شد.

«من به شما وعده می دهم که خطری از طرف کلدانیان متوجه شما نیست و شما باید نترسید. به زندگی تان در اینجا ادامه بدهید و خدمت پادشاه بابل را بکنید. آنوقت آسوده و آرام می شوید.» ^{۲۵} اما در ماه هفتم آن سال اسماعیل، پسر نَتْنِیا، نواسهٔ الیشمع که عضو خاندان سلطنتی بود با ده نفر از همراهان خود به مصفّه رفت و به جَدَلِیا حمله کرد و او را با یهودیانی که با او بودند بقتل رساند. ^{۲۶} آنگاه همه مردم - پیر و جوان -

